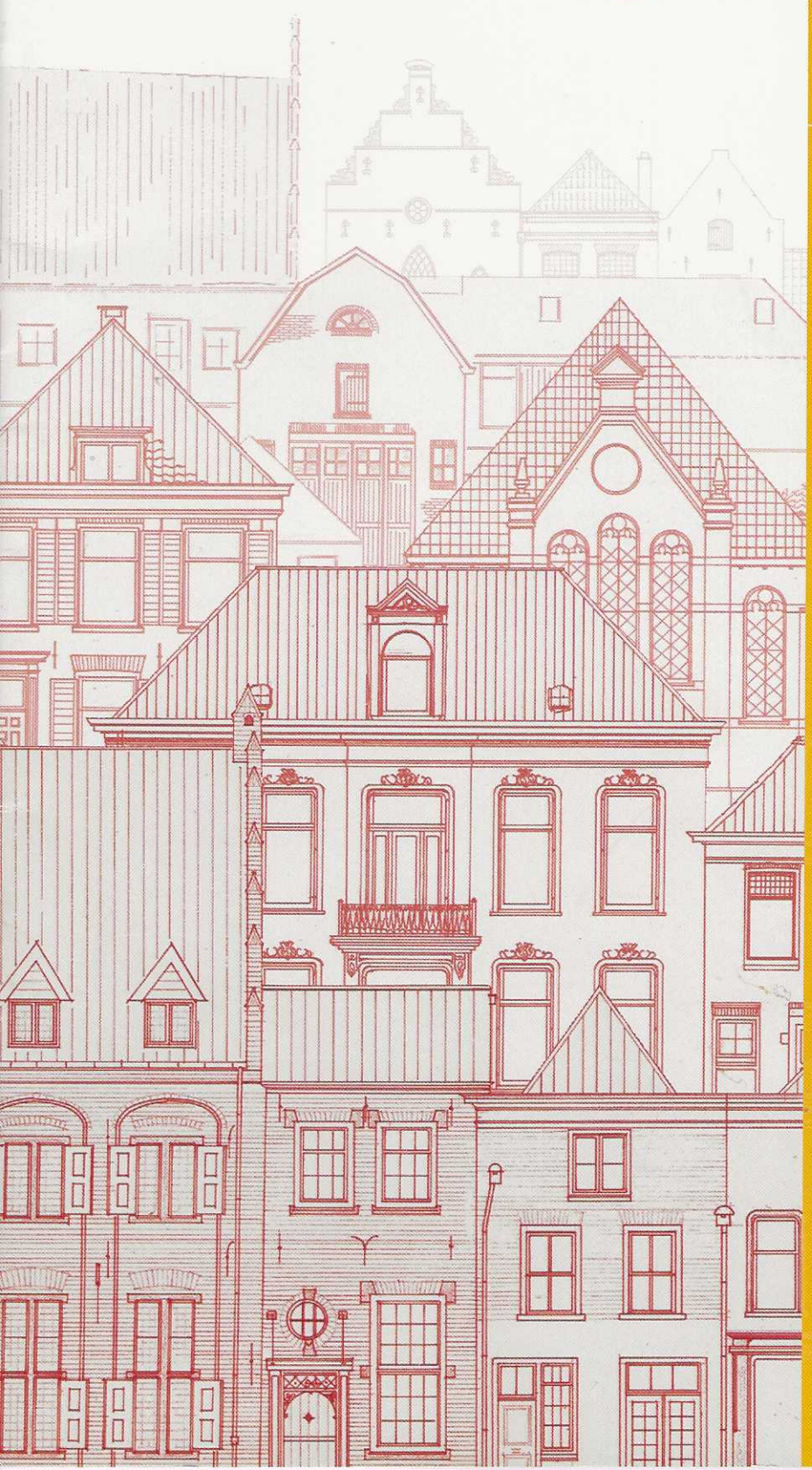
Doesborgh Nieuws

72 November 2025

Contactblad van de Monumentenvereniging 15 april 1945

Najaarsbijeenkomst woensdag 26 november

Gasthuiskerk Doesburg

19.30 uur:

- **Algemene Ledenvergadering**
- **Lezing: Post'65: een introductie**

Monumentenvereniging 15 April 1945 Doesburg

Staarink

WAREHUIS

Daar vindt u het!

Markt 7 - 6981 CJ Doesburg - telefoon 0313 - 472 313 - www.staarinkwarenhuis.nl

Gezellig snuffelen, rustig iets zoeken of even vragen als u snel wat nodig hebt. Het kan allemaal bij ons. Wilt U advies of kunt U iets niet vinden, dan helpen wij U graag!

Wij hebben meer keus dan veel andere winkels. Leuke onverwachte spullen. Dat keukenhulpje waar U al een tijdje naar zocht, of een puzzel die U echt mooi vindt, een fleece vest in een leuke kleur.

Alles opnoemen heeft geen zin, alleen een paar groepen dan, zoals: breigaren, laarzen, pantoffels, bad- en toilet matten en dames ondergoed.

Voor meer informatie, zie onze website:

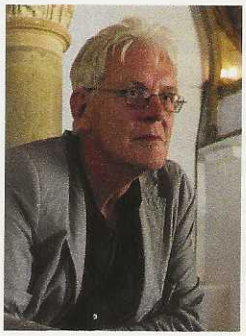
www.staarinkwarenhuis.nl

Doesborgh Nieuws

Jaarlijks contactblad van de Monumentenvereniging 15 april 1945

Nummer 71, november 2024

Van de voorzitter

Ik ben altijd blij en trots als er weer een nieuwe, informatieve uitgave van Doesborgh Nieuws bij onze leden op de mat valt. Daar is de afgelopen periode weer hard aan gewerkt door de vier redactieleden Désirée, Wieneke, Hans van Heijningen en Josephine. Het minutieus redigeren van de binnengekomen stukken, de zorg voor bruikbaar beeldmateriaal en het puzzelen aan de opmaak, kosten altijd veel tijd, geduld en doorzettingsvermogen. Zoals u kunt zien, is dat werk hen wel toevertrouwd. Een woord van dank is hier dan ook zeker op zijn plaats.

Het magazine geeft een goed beeld van de vele verenigingsactiviteiten die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. Daarnaast komen ook de plannen voor het komend jaar aan bod.

Het punt 'financiën' is altijd een belangrijk onderdeel van de agenda voor de ledenvergadering. In de najaarsvergadering komt de begroting voor het komende jaar aan bod en in de voorjaarsvergadering de financiële eindafrekening van het jaar ervoor. We mogen ons gelukkig prijzen dat wij, in de persoon van Hans van der Maas, een deskundige en gemotiveerde penningmeester hebben. De financiële overzichten van Hans zijn daardoor meer een hamerstuk dan een discussiestuk, omdat zij altijd helder en inzichtelijk zijn. Zijn bestuursperiode loopt weliswaar nog een jaar door, maar vanwege zijn betrokkenheid bij het wel en wee van de vereniging, wil hij graag ruim voor zijn aftreden een nieuwe penningmeester inwerken.

In het vorige nummer van Doesborgh Nieuws heeft Hans uitvoerig aandacht besteed aan de taken van een penningmeester. De hoop is dat een van de leden hierdoor zo geënthousiasmeerd is geraakt dat hij/zij deel wil gaan uitmaken van het bestuur en uiteindelijk de financiële scepter zal overnemen. Hans verdient een waardige opvolger!

Er is momenteel in Doesburg steeds meer animo om een bouwhistorisch onderzoek te laten uitvoeren. Voor een dergelijk bouwhistorisch onderzoekzijn subsidies te krijgen via de Stichting Doesburgs Oudheidkundig Fonds (Harenbergfonds) en de Monumentenvereniging Doesburg (zie hiervoor de laatste pagina van dit nummer van Doesborgh Nieuws). Voor Rijksmonumenten is ook nog subsidie te verkrijgen via de instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Ook de gemeente stelt in principe een subsidie beschikbaar, maar heeft het de laatste jaren helaas laten afweten omdat er geen geld gereserveerd was voor dit doel.

In dit nummer wordt ook weer aandacht besteed aan de resultaten van bouwhistorisch onderzoek dat in het afgelopen jaar is uitgevoerd. In dit geval gaat het om onderzoek dat is uitgevoerd bij de huizen van de Gestichten Doesburg aan de Paardenmarkt16-20. De uitvoerder van dit onderzoek, Frank Haans, was spontaan bereid om voor dit nummer van Doesborgh Nieuws een samenvatting van zijn onderzoek te schrijven. Wij zijn hem daar zeer erkentelijk voor.

Een onderdeel van een bouwhistorisch onderzoek kan een kleurhistorisch onderzoek zijn. In dit nummer kunt u de verrassende uitkomst lezen van het kleurhistorisch onderzoek dat is uitgevoerd aan de gevel van de Heerensociëteit "De Harmonie" aan de Roggestraat 3 in Doesburg. De uitkomsten hiervan zijn spectaculair te noemen. Als de oorspronkelijke kleuren van de sociëteit weer teruggebracht zullen gaan worden zal dat het aanzicht van Doesburg op een verassende wijze gaan verlevendigen.

De nieuwe website is inmiddels volledig 'in de lucht'. De communicatie met de leden zal hierdoor worden verbeterd omdat gemakkelijker ingespeeld kan worden op de actualiteit.

Het bestuur van de vereniging is helaas niet meer op volle sterkte. Het afgelopen jaar hebben twee gewaardeerde en deskundige krachten, Pam van Holthe en Josephine Veering, het bestuur verlaten wegens verhuizing naar elders. We zijn hen dankbaar voor de waardevolle bijdragen die zij hebben geleverd.

We hopen dat het bestuur spoedig weer aangevuld zal zijn. Ik doe daarom een oproep aan alle leden om zich beschikbaar te stellen.

Voor mijzelf zit het bestuurswerk voor de Monumentenvereniging er na negen jaar helaas op. Statutair kom ik niet meer voor een herbenoeming in aanmerking. Ik ben zeer dankbaar dat ons enthousiaste en betrokken bestuurslid Leo Boon, die de afgelopen jaren uitstekend werk heeft verricht als secretaris, bereid is mij als voorzitter op te volgen; daar kan de Monumentenvereniging nog veel plezier aan beleven. Ik wens Leo heel veel succes toe samen met de prima collega's. Ik hoop dat het bestuur spoedig weer op volle sterkte zal zijn om het belang van de cultuurhistorische waarden van Doesburg te verdedigen. Ik heb daar de afgelopen jaren met veel plezier en enthousiasme mijn steentje aan mogen bijdragen. Ik zal het bestuurswerk van de vereniging dan ook echt gaan missen.
Tot slot wil ik u nog graag attenderen op de lezing over de Post 65-architectuur die voor velen bijzonder interessant en leerzaam zal zijn.
Ik wens u veel plezier toe met dit nieuwe nummer van Doesborgh Nieuws. Hopelijk tot ziens op 26 november in de Gasthuiskerk!

Paul le Blanc

Samenstelling bestuur en commissies

Bestuur
Paul le Blanc, aftredend voorzitter
Leo Boon, inkomend voorzitter
Hans van der Maas, penningmeester
Désirée Betcke, bestuurslid
Herman Claus, bestuurslid

Jury Snappenburg de Vriesprijs
Leo Boon, voorzitter
Désirée Betcke
Herman Claus
Hans van der Maas

Comité Open Monumentendag
Pieter Donders
Wim Slijkhuis
Petra Spaan
Leonie Verhoeff

Redactie Doesborgh Nieuws
Désirée Betcke
Wieneke Weusten
Henk van den Heuvel (fotografie)
Mw. Hans van Heijningen (eindredactie)

Ereleden
Jan van Petersen
Dirk Manné
Gerrit Bouwhuis

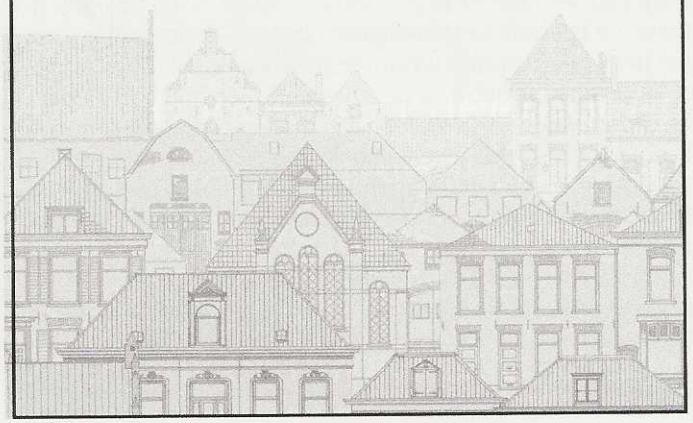
Correspondentieadres
Koepoortstraat 42
6981AT Doesburg
tel. 06-118 889 30
info@monumentenverenigingdoesburg.nl

ING rekeningnr: NL61 INGB 0001 4747 77 t.n.v.
Monumentenvereniging 15 april 1945 Doesburg

De Monumentenvereniging is een ANBI-stichting met nummer 005434993

Vormgeving Bas Pelgrom-Youprinting.nl

www.monumentenverenigingdoesburg.nl

Uitnodiging najaarsbijeenkomst

Het bestuur van de Monumentenvereniging 15 april 1945 nodigt u hierbij uit voor de Algemene Ledenvergadering op **woensdag 26 november 2025.**
De bijeenkomst vindt plaats in de **Gasthuiskerk te Doesburg.**

De kerk is vanaf 19.00 uur geopend. Aanvang van de vergadering is 19.30 uur.

Evenals voorgaande jaren bestaat de bijeenkomst uit twee delen: de jaarvergadering (aanvang 19.30 uur) en een informatief gedeelte (aanvang ca. 20.15 uur).

Agenda van de Algemene Ledenvergadering

1. Opening
2. Mededelingen van de voorzitter
3. Vaststelling agenda
4. Vaststelling concept-verslag van de Algemene Ledenvergadering d.d. 14 mei 2025 (zie pag. 10-11)
5. Financiën:
   - toelichting door de penningmeester op de financiële overzichten 2025 en begroting 2026 (zie pag. 7)
   - Vaststelling contributie 2026
   - goedkeuring begroting 2026
6. Samenstelling (kas)controlecommissie.
7. Jaarverslag verenigingsactiviteiten 2024-2025 (zie pag. 5)
8. Goedkeuring bestuursplannen voor het jaar 2026 (zie pag. 11)
9. Bestuurssamenstelling. Josephine Veering en Pam van Holthe treden af vanwege verhuizing naar elders. Paul le Blanc treedt, na negen jaar zitting te hebben gehad in het bestuur als penningmeester en als voorzitter, af. Hij is statutair niet meer benoembaar
10. Overdracht voorzitterschap. Leo Boon volgt Paul le Blanc op.
11. Rondvraag
12. Sluiting

Na een korte pauze zal Werner Weijkamp een lezing verzorgen met als onderwerp: Post '65; een introductie.

Toelichting op de lezing door Werner Weijkamp:

Recent zijn door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 15 locaties uit de periode 1965-1990 aangewezen als rijksmonument. Deze periode wordt ook wel de Post '65 periode genoemd. In de lezing wordt nader ingegaan op de architectuur uit deze jaren. Welke architectuurstijlen werden toegepast? En welke denkbeelden hoorden daarbij? Werner Weijkamp werkt bij Gelders Genootschap, een vereniging van Gelderse gemeenten. Gelders Genootschap staat voor de schoonheid van stad en land. Met een deskundige kijk op de waarden, kwaliteiten en eigenheid van gebouwen, landschappen, dorpen, steden en erfgoed, adviseren onze specialisten gemeenten in Gelderland en Noord-Limburg over het mooier maken van de (leef) omgeving voor hun inwoners.
Meer informatie over het Gelders Genootschap: https://geldersgenootschap.nl

Jaarverslag secretaris 2024-2025

Het bestuur van de Monumentenvereniging kwam het afgelopen jaar viermaal bijeen voor het bespreken van lopende zaken, waaronder de financiën en de voorbereiding van bijzondere activiteiten zoals de programma's voor de Algemene Ledenvergaderingen , de organisatie van de Poortersdag, het mede-organiseren van de lezingen over de geschiedenis van het herstel van de binnenstad van Doesburg, de medewerking aan de Open Monumentendag en het jureren van de panden die genomineerd werden voor de Snappenburg de Vriesprijs.

Het bestuur van de vereniging nam het afgelopen jaar afscheid van twee leden. te weten Josephine Veering en Pam van Holthe tot Echten, beiden vanwege verhuizing naar elders. Ook Harm Claus trad af vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn van negen jaar. Tot het bestuur traden toe Herman Claus en Désirée Betcke.

De Algemene ledenvergaderingen werden gehouden op 27 november 2024 en 14 mei 2025. De lezing, met als titel: Wat doet de Monumentenwacht, werd gehouden door de heer Simon van den Berg, die een heldere uiteenzetting gaf van het werk van de Monumentenwacht Gelderland. De lezing tijdens de voorjaarsvergadering werd gehouden door onze voorzitter, Paul le Blanc en had als onderwerp de bijzondere muur- en gewelfschilderingen die in de Oude – of Sint Helenakerk van Aalten te bewonderen zijn. Deze lezing liep vooruit op het tweede deel van de Poortersdag, waarvan u een uitgebreid verslag aantreft in dit nummer.

De Monumentenvereniging is ook dit jaar weer betrokken geweest bij de invulling van de Open Monumentendag. Verschillende bestuursleden hebben geholpen bij het bemannen van de stand in het oude stadhuis. En als vanouds eindigde de dag met een feestelijke bijeenkomst in de Gasthuiskerk waar de winnaar van de Snappenburg de Vriesprijs bekend werd gemaakt. De jury bestaande uit vier bestuursleden, heeft een viertal voordrachten beoordeeld aan de hand van de daarvoor geldende criteria en heeft vier panden genomineerd. Een van deze vier genomineerden werd de terechte winnaar van de prestigieuze prijs. Het juryrapport kunt u lezen in dit nummer.

De twee lezingen die in september werden gegeven met als titel: *Doesburg herrijst als Feniks uit de as*, waren een groot succes. De belangstelling was zo groot dat een tweede lezing werd georganiseerd. Meer dan 250 mensen, leden van Stad en Ambt en van de Monumentenvereniging, woonden de lezingen bij. Gerrit Bouwhuis en Dirk Manné zijn wij veel dank verschuldigd voor het houden van deze lezingen. De samenwerking met medeorganisator Stad en Ambt verliep voorbeeldig.

De Kamer cultuurhistorie vergaderde het afgelopen jaar vijf keer. Paul le Blanc zal in de Kamer als lid worden opgevolgd door Herman Claus

Ook het afgelopen jaar hebben verschillende leden van de vereniging gebruik gemaakt van de mogelijkheid algemene en individuele adviezen voor de verduurzaming van monumentale huizen te krijgen. Henk van den Heuvel en Paul le Blanc hebben menig huisbezoek afgelegd en de bewoners nuttige adviezen gegeven om hun pand te verduurzamen.

Leo Boon

Succesvolle lezing: *Doesburg herrijst als feniks uit de as* door Gerrit Bouwhuis en Dirk Mannê

Financiële overzichten 2025 en begroting 2026

	2024 definitief	begroting 2025	2025 raming	begroting 2026
Opbrengsten				
Contributie leden	4.690,00	4.700,00	4.710,00	4.790,00
Rente	198,37	200,00	200,00	200,00
Bijdragen Poortersdag	1.790,00	1.750,00	2.530,00	2.000,00
Themabijeenkomsten en cursussen	0,00	250,00	0,00	250,00
Advertenties Doesborgh Nieuws	500,00	500,00	500,00	500,00
Legaten en giften	609,50	500,00	630,00	600,00
Onttrekking A. van Heekfonds/Fonds Stadsherstel	0,00	400,00	400,00	400,00
	7.787,87	8.300,00	8.970,00	8.740,00
Resultaat (- = voordelig)	579,76	25,00	37,38	-165,00
	8.367,63	8.325,00	9.007,38	8.575,00
Kosten				
Ledenvergaderingen	423,81	250,00	250,00	250,00
Contributies en giften	121,00	125,00	121,00	125,00
Snappenburg de Vriesprijs	434,71	400,00	400,00	400,00
Open Monumentendag	411,00	450,00	450,00	450,00
Poortersdag	2.043,64	2.000,00	2.686,38	2.250,00
Blad Doesborgh Nieuws	2.113,02	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Subsidie (A. van Heekfonds/Fonds Stadsherstel)	0,00	0,00	0,00	pm
Storting in Fonds Stadsherstel	400,00	400,00	400,00	400,00
ICT	1.508,36	1.550,00	1.550,00	1.550,00
Bankkosten/betalingsverschillen	354,98	350,00	350,00	350,00
Verzendkosten (enveloppen, porti)	116,81	100,00	100,00	100,00
Bestuur	37,58	350,00	350,00	350,00
Themabijeenkomsten en cursussen	0,00	250,00	250,00	250,00
Drukwerk	402,72	100,00	100,00	100,00
	8.367,63	8.325,00	9.007,38	8.575,00
BALANS				
Activa:				
- banken: ING	1.132,06	1.849,93	2.073,85	2.748,30
SNS	14.198,28	16.144,62	14.358,27	14.508,27
totaal banken	15.330,34	17.994,55	16.432,12	17.256,57
- vooruitbetaald	0,00	0,00	0,00	0,00
- investeringen website	1.128,90	564,46	564,48	0,00
- voorraad penningen	284,93	290,00	189,95	94,98
totaal activa	16.744,17	18.849,01	17.186,55	17.351,55
Passiva:				
- eigen vermogen per 1 januari	13.620,36	18.161,42	13.620,36	13.582,98
- resultaat	-579,76	-25,00	-37,38	165,00
- eigen vermogen per 31 december	13.040,60	18.136,42	13.582,98	13.747,98
- Fonds Stadsherstel	1.149,57	1.549,57	1.549,57	1.549,57
- A. van Heekfonds	2.054,00	2.054,00	2.054,00	2.054,00
totaal reserves	16.244,17	21.739,99	17.186,55	17.351,55
- vooruitontvangen	500,00	0,00	0,00	0,00
totaal passiva	16.744,17	21.739,99	17.186,55	17.351,55

Toelichting bij begroting 2026

Opbrengsten

Contributie
Bij het opstellen van de begroting telde de Monumentenvereniging 230 leden, waarvan 19 rechtspersonen.
Geconstateerd mag worden dat het ledenaantal redelijk stabiel blijft.

Rente
Betreft de rentevergoeding op de spaarrekening bij de SNS-bank.

Bijdragen Poortersdag
Betreft een inschatting van de te ontvangen bijdragen van de deelnemers aan de jaarlijkse Poortersdag.

Legaten en giften
Een aantal leden doneert, naast de jaarlijkse contributie, een extra bedrag, waarvoor het bestuur deze leden zeer erkentelijk is.

Onttrekking A. van Heekfonds/Fonds Stadsherstel
De reservering is bedoeld voor één subsidie-aanvraag voor bouwhistorisch onderzoek.

Kosten

Ledenvergaderingen
De kosten hebben betrekking op een ledenvergadering in het voorjaar en één in het najaar.

Contributies en giften
Bijdragen worden betaald aan een drietal verwante verenigingen of instellingen in stad en streek, nl. Stad en Ambt Doesborgh, Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers en Erfgoedvereniging Heemschut.

Snappenburg de Vriesprijs
De kosten verbonden aan deze jaarlijkse prijs, uitgereikt aan het einde van de Open Monumentendag, hebben betrekking op een bronzen plaquette en een ingelijste gravure van de stad Doesborgh.

Open Monumentendag
De meeste kosten neemt de gemeente Doesburg via het comité Open Monumentendag voor haar rekening. De kosten van een eenvoudig bedankje voor de deelnemers en vrijwilligers worden fiftyfifty door comité en vereniging betaald. Tijdens de afsluitende bijeenkomst in de Gasthuiskerk wordt de Snappenburg de Vriesprijs uitgereikt. Afspraak met het comité van Open Monumentendag is dat de vereniging de consumpties betaalt.

Poortersdag
Per saldo (kosten minus bijdragen deelnemers) komt € 250,- ten laste van de begroting.

Blad Doesborgh Nieuws
Betreft de opmaak en drukkosten van ons blad. De opbrengst van de advertenties is verantwoord onder "Opbrengsten".

Storting in Fonds Stadsherstel
De vereniging draagt bij aan de kosten die leden maken voor een bouwhistorisch onderzoek. Om te voorkomen dat het Fonds Stadsherstel door deze toekenningen op termijn uitgeput raakt, is bij de verhoging van de contributie per 2024 afgesproken om een jaarlijkse donatie t.l.v. het resultaat te brengen.

ICT
De kosten hebben betrekking op onderhoud, beheer, aanpassingen en actualisering van de website alsmede de licentiekosten voor het boekhoudpakket (met name gericht op de inning van de contributie).
In 2023 is overgestapt op een andere provider/pakket, waardoor de website een meer dynamisch karakter heeft gekregen. De investeringen die met deze overstap zijn gemoeid worden vanaf 2024 in drie jaar afgeschreven. In 2026 valt dus de laatste termijn.

Bankkosten/betalingsverschillen
De ING-bank en SNS-bank rekenen bankkosten.

Verzendkosten
De kosten hebben betrekking op de verzendkosten van Doesborgh Nieuws in het buitengebied van Doesburg en aan leden die niet in Doesburg wonen. De meeste enveloppen worden door vrijwilligers en bestuursleden rondgebracht.

Bestuur
Deze post heeft betrekking op de kosten die gemoeid zijn met het vrijwillig besturen van de vereniging, zoals bedankjes en afscheid van bestuursleden. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun activiteiten.

Resultaat
De begroting 2026 sluit af met een klein overschot.

Hans van der Maas

Verslag ALV Monumentenvereniging woensdag 27 november 2024

Locatie: Gasthuiskerk te Doesburg

Verslag ALV Monumentenvereniging woensdag 27 november 2024
De voorzitter opent de vergadering. Er zijn 40 leden aanwezig. Zestien leden hebben zich afgemeld. Van het bestuur heeft Pam van Holthe zich afgemeld.

Mededelingen van de voorzitter.
De voorzitter deelt mee dat Michel Terlingen, die een lezing zou komen geven over de Monumentenwacht Gelderland, vanwege privéomstandigheden is verhinderd. In zijn plaats komt Simon van der Berg, directeur a.i. van de Monumentenwacht Gelderland en lid van het Gelders Genootschap.

De voorzitter laat de nieuwe flyer van de Monumentenvereniging zien die alle aanwezige leden bij binnenkomst hebben gekregen. Hij roept de aanwezige leden op de flyer aan mensen in hun omgeving te geven die nog geen lid zijn.

Tijdens de Ed Harenberglezing werd gemeld dat er een bijeenkomst gaat worden georganiseerd voor mensen die belangstelling hebben voor een werkgroep bouwhistorie. De eerste bijeenkomst is donderdag 28 november om 19.30 uur in de Burgerzaal van het stadhuis i.p.v. het archief in de Nieuwstraat. De aanwezige leden gaan akkoord met de agenda.

Vaststelling conceptverslag ALV d.d. 15 mei 2024.
Het verslag wordt zonder wijzigingen goedgekeurd. N.a.v. punt 8 (de parkeervakken) wordt gevraagd wat de stand van zaken is. De voorzitter vat kort samen wat er tot nu toe is gebeurd. De voorzitter heeft een gesprek gehad met de projectleider en de wethouder. Volgens de projectleider worden in een aantal straten in de nabije toekomst nieuwe kabels gelegd en wordt het wegdek daarvoor geopend. Als die werkzaamheden klaar zijn kunnen de parkeervakken

met klinkers worden ingestraat (er is dan sprake van 'werk in werk'). De voorzitter heeft contact gehad met verschillende politieke partijen. In de raad is vervolgens een motie ingediend om de instrating met punaises voor te leggen aan de Kamer Cultuurhistorie en de Kamer Omgevingskwaliteit. Dit advies van beide kamers ligt nu bij het college en is daar in behandeling. Totdat er een reactie komt van het College is het stuk niet openbaar. Er komen hopelijk nog aanpassingen wat betreft de 'punaises' in de tramrails.

Financiën.
De penningmeester (Hans van der Maas) licht het financiële overzicht over 2024 toe en de begroting voor 2025 toe. De leden gaan onder applaus akkoord met het overzicht en de begroting. De voorzitter bedankt de penningmeester voor zijn consciëntieuze werk.

De samenstelling van de kascontrolecommissie zal volgend jaar dezelfde zijn als dit jaar: de heren Cor van den Bergh en Peter van der Meijden zullen ook volgend jaar zorgdragen voor de controle. Ina Timmer is bereid reserve-kandidaat te zijn.

Jaarverslag verenigingsactiviteiten.
De leden gaan unaniem akkoord met het verslag.

Goedkeuring bestuursplannen voor het jaar 2025.
De leden gaan unaniem akkoord met de plannen voor volgend jaar.

Bestuurssamenstelling.
Harm Claus heeft het maximaal toegestane aantal jaren in het bestuur gezeten (drie termijnen) en treedt dus af. In zijn plaats komt Herman Claus. De voorzitter staat uitgebreid stil bij het vele werk dat Harm Claus voor de vereniging heeft verricht. Hij noemt het bijhouden van de ledenadministratie, het onderhouden van dropbox, hij was voorzitter van de jury van de Snappenburg-De Vriesprijs en schreef jaarlijks het juryrapport. Verder gaf hij adviezen over renovatie en verduurzaming. De voorzitter bedankt Harm met een bos bloemen. Het bestuur zal zorgdragen voor een passend afscheid binnen het bestuur.

De voorzitter stelt Desirée Betcke voor aan de leden. Zij zal tijdens de voorjaarsvergadering worden voorgedragen als nieuw lid van het bestuur.

Rondvraag.
Frits Stout heeft een vraag over de lantarenpalen. Hierin zijn de peertjes vervangen door lampen bovenin. Hij vindt dat niet mooi en noemt ze 'nepretro'. Hij vraagt of hierover advies is gevraagd aan de Kamer Cultuurhistorie. Dat is niet gebeurd. De volgende vraag ging over hoe het staat met het opknappen van de begraafplaats. De voorzitter zegt dat dit onderwerp op de agenda staat van de Kamer Cultuurhistorie. Daar ligt ook het initiatief om stappen te ondernemen. Er worden inmiddels concrete plannen ontwikkeld.

Mevrouw Van Benthem stelt een vraag over de plantenbakken die op verschillende plekken (Meipoortstraat, bij de fietsenrekken bij de kerk) in grote hoeveelheden zijn neergezet. Meipoortstraat en een deel van de Ooipoortstraat zijn recent heringericht. Dat is mooi gedaan. Dit jaar stonden

er ook ineens veel plantenbakken in plastic hangpotten. Ook aan de potten die aan de lantaarnpalen hangen stoort zij zich. Ze zijn lelijk en ook de keuze voor de planten (m.n. hanggeraniums) past niet in het straatbeeld. Vanuit de zaal wordt door verschillende leden opgemerkt dat zij het wel mooi vinden. De voorzitter zegt dat de gemeente voornemens is het budget voor de plantenbakken te halveren. Dat leidt automatisch tot een forse vermindering van het aantal bakken.

Job van Melle maakt een compliment over Doesborgh Nieuws. Hij vindt het blad er mooi en goed verzorgd uitzien. Ook de inhoud heeft kwaliteit.

Arthur Balduk stelt een vraag over energielabels. De vraag is of de Monumentenvereniging zich hiermee bezighoudt. Dat is het geval. De voorzitter en Henk van den Heuvel adviseren over isolerende maatregelen. Die leiden automatisch tot een hoger energielabel. De Monumentenvereniging is van plan een thema-avond te beleggen over verduurzaming en energie labels. De leden krijgen daarvan nog bericht.

Lezing
Na een korte pauze hield de heer Simon van den Berg een heldere uiteenzetting over het werk dat de Monumentenwacht Gelderland verricht. Niet alleen voor Rijksmonumenten, ook andere bezitters van panden kunnen een beroep doen op hun expertise. De lezing werd zeer gewaardeerd door de toehoorders. Na afloop was er gelegenheid tot het stellen van vragen. Van die gelegenheid werd volop gebruik gemaakt. Na afloop bedankte de voorzitter de spreker en sloot hij de vergadering.

Conceptverslag Algemene ledenvergadering Monumentenvereniging Doesburg dd. 14 mei 2025

Locatie: Gasthuiskerk te Doesburg

1. De voorzitter opent de vergadering.
   Er hebben zich 15 leden afgemeld. Aanwezig zijn 37 leden. De voorzitter doet een aantal mededelingen:
   a. Er zijn nog drie plaatsen beschikbaar voor de Poortersdag op 21 juni.
   b. De voorzitter roept leden op panden aan te melden voor de Snappenburg De Vriesprijs.
   c. Op 11 september zal een lezing worden gehouden die wordt georganiseerd door 'Stad en Ambt' en de Monumentenvereniging. De lezing zal worden gehouden door Gerrit Bouwhuis en Dirk-Jan Manné. Het onderwerp zal het stadsherstel in Doesburg zijn dat in de jaren '70 en '80 voortvarend ter hand werd genomen door de daarvoor speciaal opgerichte Stichting Stadsherstel. Een uitnodiging voor deze lezing krijgen de leden nog toegestuurd. De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.
2. Frits Staudt wil aan het verslag de door hem gebezigde omschrijving van de lantaarnpalen 'nep retro' toevoegen. Han Veldman merkt n.a.v. het verslag op dat het beeld van de Koepoortstraat er sinds het nieuwe parkeerbeleid niet fraaier op is geworden. De voorzitter deelt mee dat de punaises in de tramrails in de Gasthuisstraat binnenkort verwijderd zullen worden. Het verslag wordt vervolgens goedgekeurd.
3. De penningmeester licht de financiële overzichten 2025 en het jaarverslag 2025 toe. Ons tijdschrift Doesborgh Nieuws viel wederom duurder uit dan begroot. Er waren meer aanmaningen nodig dan vorig jaar om de contributie binnen te krijgen. Tien leden moeten nog betalen. De penningmeester laat een sheet zien waarop de kostenontwikkeling van Doesborgh Nieuws aanschouwelijk wordt gemaakt. In de loop der jaren zijn de kosten verdubbeld. De kosten van de kleurendruk worden gedragen door de firma's Claus en Starink.
   Tenslotte toont de penningmeester een aantal foto's waarop te zien is dat binnenstadbewoners afval naast de afvalcontainers plaatsen, wat het straatbeeld een rommelig aanzien geeft. Hij roept de leden op melding te doen bij Circulus of Fixi. Verder roept Wieneke Weusten de mensen op zich aan te sluiten bij de groep vrijwilligers, die zwerfafval opruimt.
   De voorzitter bedankt de penningmeester voor zijn heldere verslag en stelt voor de financiële overzichten en het jaarverslag goed te keuren. Dat gebeurt onder luid applaus.
4. Désirée Betcke is toegetreden tot het bestuur. De vergadering gaat daarmee met applaus akkoord.
5. Rondvraag. Sonja Veringa vraagt om een moment stilte voor het onlangs overleden lid Ankie LeGrand. Peter van den Brandhof brengt de Koch-Bunker onder de aandacht die door de Duitse bezetter is geplaatst op de Lage Linie. Hij vraagt of het mogelijk is dat bij deze bunker een informatiebord kan worden geplaatst. Frits Staudt vraagt aandacht voor het zwaar verwaarloosde pand in de Kosterstraat. Pieter Donders vraagt of mensen zich willen aanmelden om als vrijwilliger rondleidingen te geven tijdens Open Monumentendag. Sim Broekhuizen vraagt of het mogelijk is of mensen die hun huis openstellen tijdens de Open Monumentendag een week later de huizen kunnen bezoeken die een week eerder waren opengesteld.
6. De voorzitter sluit de vergadering om 20.02 uur.

Na een korte pauze wordt de bijeenkomst voortgezet. Paul le Blanc, voorzitter van de Monumentenvereniging, geeft een lezing over een bijzondere muurschildering in de Sint Helenakerk in Aalten. Tijdens de Poortersdag die op 21 juni zal worden gehouden zal aan deze kerk een bezoek worden gebracht. Het betreft de schildering waarop Constantijn de Grote en zijn moeder Helena op staan afgebeeld. Daarnaast besteedt hij aandacht aan de 'boterstelende' heks, een opmerkelijk onderdeel in de voorstelling met het Laatste Oordeel.

Deze bijzonder interessante lezing werd door de leden zeer gewaardeerd.

De bijeenkomst werd rond 21.45 afgesloten.

Plannen voor het bestuursjaar 2026

Het bestuur heeft zich voor het komende bestuursjaar het volgende voorgenomen:

Richting de leden

- Het blijven betrekken van de leden bij de diverse werkzaamheden van onze vereniging.
- Het werven van nieuwe (bestuurs)leden.
- Het optimaliseren en actualiseren van de website ter verbetering van de site als communicatiemiddel tussen bestuur en leden.
- Het organiseren van de Poortersdag in het voorjaar van 2026
- Het realiseren van de uitgave van Doesborgh Nieuws 2026
- Het tweemaal per jaar organiseren van een algemene ledenvergadering in combinatie met een inhoudelijke lezing.
- De eigenaren van monumentale woonhuizen wijzen op de mogelijkheden om hun panden te verduurzamen en de individuele advisering op dat gebied blijven voortzetten.
- Het stimuleren van samenwerking met andere cultuurhistorische organisaties in Doesburg

Richting Doesburgers (leden en niet-leden)

- Het aandacht geven aan de belangen van bezitters van gemeentelijke monumenten, zoals het uitbreiden van subsidieregelingen.
- Het verzorgen van voorlichting aan nieuwe bewoners.
- Het stimuleren van werkgroepen die de kennis van de gebouwde omgeving vergroten, zoals bijvoorbeeld de 'Werkgroep bouwhistorie' en het oprichten van nieuwe werkgroepen die aspecten van de architectuur in Doesburg onderzoeken.

Richting het gemeentebestuur

- Het regelmatig overleg met de gemeente continueren en intensiveren om het belang van het behoud van de cultuurhistorische waarden van Doesburg te verdedigen.
- Het onder de aandacht blijven brengen van onze zorg over de 'verrommelde' openbare ruimte in de binnenstad.
- Het blijven meedenken over de plannen om de beleving van de cultuurhistorische waarde van de linies waar mogelijk te verbeteren.
- Het aandacht schenken aan de historische oorlogsmonumenten, met name de kazematten.
- Het beoordelen van alle nieuwe plannen en ontwikkelingen in en rond de stad met betrekking tot hun effecten voor de cultuurhistorische waarden van Doesburg en zo nodig daar op reageren.
- Het onderzoeken van de mogelijke consequenties van de komende fusie tussen Doesburg en buurgemeenten.

Richting Doesburgers en bezoekers van de stad

- Bij de gemeente blijven pleiten voor een informatiebord bij de – ten dele – zichtbaar gemaakte verdwenen tramrails en het pleiten voor het voltooien van het zichtbaar maken van het gehele traject in de oude binnenstad.
- Het meewerken aan de Open Monumentendag in september 2026 en het organiseren van de uitreiking van de Snappenburg de Vriesprijs.

Sociëteit de Harmonie. Een kleurige observatie.

In de Roggestraat in Doesburg staat het monumentale pand dat eigendom is van de al in 1805 opgerichte 'Sociëteit De Harmonie'. In zijn huidige vorm is dit sociëteitsgebouw tot stand gekomen in de jaren 1856-1857. Het gebouw valt nu op door zijn sombere kleur. De afwerking bestaat uit een harde, dunne laag cementstuc en is met een minerale verf afgewerkt in een bruin-grijzige kleur. Omdat onderhoud aan de gevel noodzakelijk was, vroeg het directorium van de

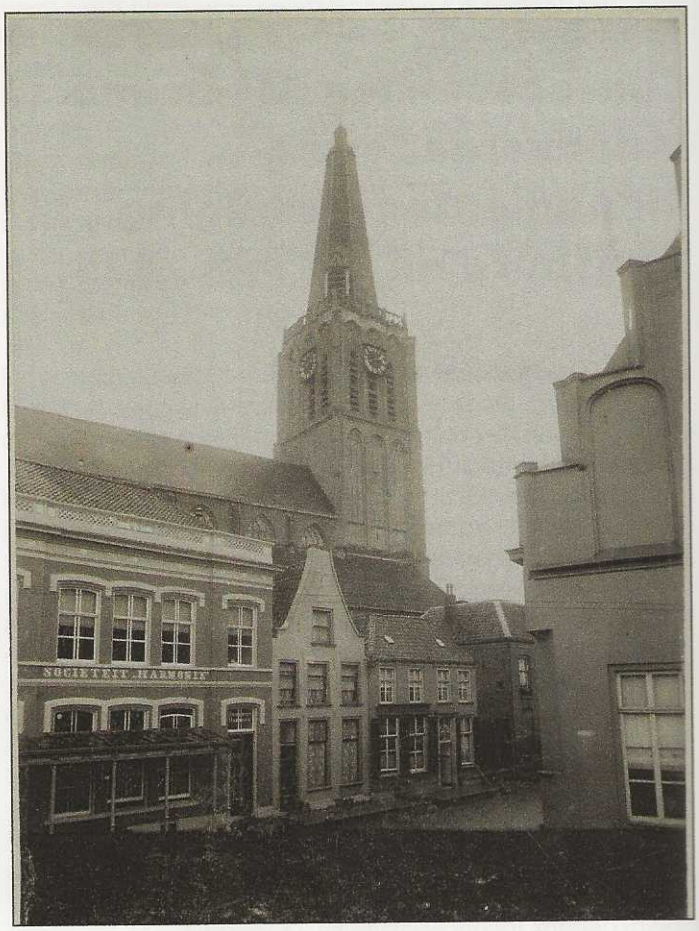

Foto 1880-1910 (RCE)

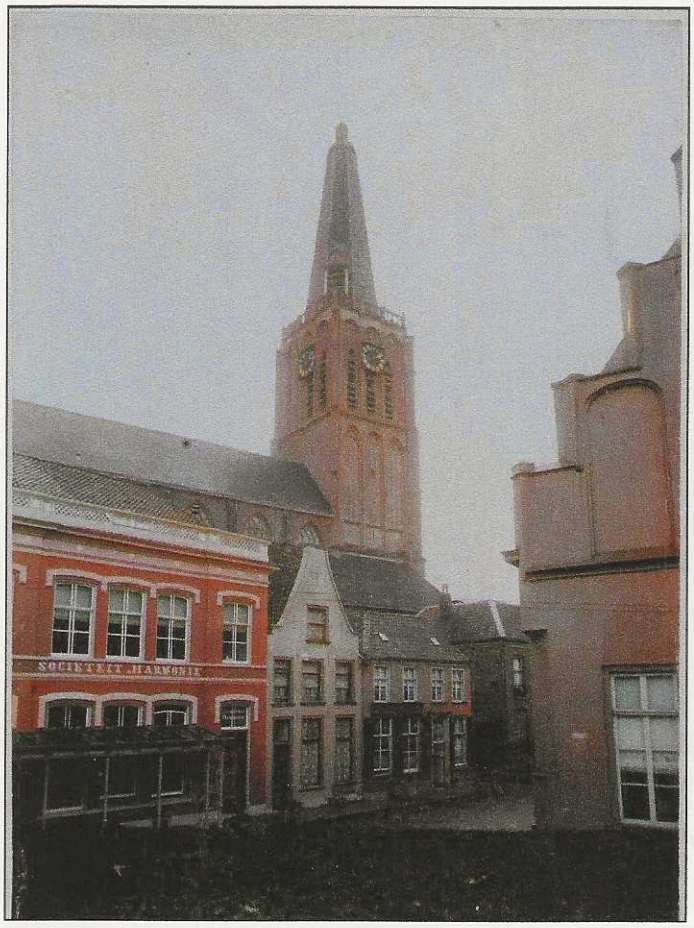

Foto 1880-1910 na omzetting in kleur.

Sociëteit aan Paul le Blanc, lid van de sociëteit en deskundige op het gebied van historische kleuren, een voorstel te formuleren voor een andere, minder sombere kleur. In het kader van een eerste verkennend onderzoek naar de oorspronkelijke kleur van de gevel maakte hij gebruik van de nog niet zo lang bestaande mogelijkheid om zwart-wit foto's via een computerprogramma (Palette.fm) om te laten zetten in kleur. De vroegst gedateerde zwartwit-foto van het pand werd gevonden in het beeldarchief van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en zou dateren uit de periode 1880-1910. Het was een grote verrassing dat op basis van deze omzetting de gevel oorspronkelijk oranjerood zou zijn geweest.

Om te kijken of ter plekke nog sporen te vinden zouden zijn die de kleur van de foto zouden kunnen staven, werd een klein 'krabonderzoek' uitgevoerd aan de onderzijde van de gevel. Daaruit bleek dat een oranjerode kleur inderdaad nog aanwezig is.

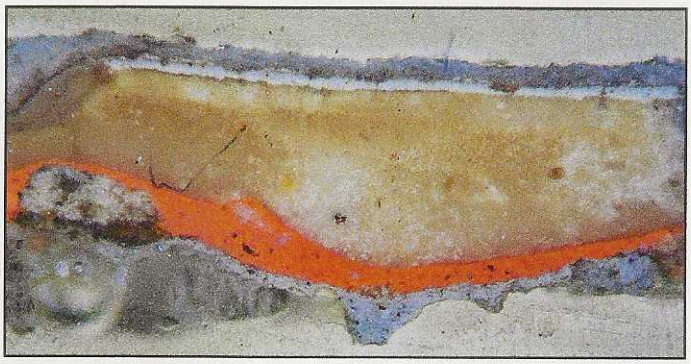

De resultaten van het eerste (links) en tweede krabonderzoek (rechts).

De vraag bleef echter bestaan of dit een toevallige vondst was, of dat deze kleur ook nog elders op de gevel aanwezig zou zijn en wat de aard van deze verf was. De oranje kleur leek immers sterk op die van menie en zou hier, op de benedenverdieping, ooit aangebracht kunnen zijn als vochtbescherming. Om deze reden was, naar het oordeel van Paul le Blanc, een verdergaand 'professioneel kleurhistorisch onderzoek' noodzakelijk. De opdracht voor dit onderzoek werd gegeven aan Rob Crèvecoeur, een bij uitstek deskundige op het gebied van kleurhistorisch onderzoek. Deze heeft niet alleen op de benedenverdieping maar ook hogerop vanaf een steiger nader onderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn ook monsters genomen om de laagopbouw microscopisch te bekijken. In de tussentijd werd ook analytisch onderzoek door het onderzoekslaboratorium TCKI (Velp) uitgevoerd om de samenstelling van de oranjerode verfstof te achterhalen. Overal kwam de oranjerode kleur tevoorschijn, soms wat minder fel van kleur, daar waar een later kalklaagje deels was vermengd met de oranjerode kleur. Uit het onderzoek van de monsters bleek dat de oranjerode kleurstof bestaat uit een mengsel van menie (loodoxide) en loodcarbonaat. Dit was zeer verrassend omdat het gebruik van menie als afwerklaag, voor zover bekend, niet gebruikelijk is. Menie werd immers meestal gebruikt om vochtige plekken in muren, bijvoorbeeld bij kozijnen af te dekken. Op de gevel van de sociëteit werd overal het heldere oranjerood gevonden. Zodoende sloeg de aarzeling om in een vrij zeker vermoeden dat de gevel ooit fel oranjerood afgewerkt is geweest

Om echter precies te weten waar deze kleurlaag zich in het pakket afwerkmaterialen bevindt, zijn monstertjes onder de microscoop bestudeerd. Het blijkt dat de oranjerode laag tot de allereerste kleurlaag behoort. Op het onderliggende stucwerk komt een dun grijzig grondlaagje voor en meteen daarna als eerste duidelijke kleurlaag de oranjerode. Daarna volgt een dikkere okergele laag, gevolgd door een witte en een bruingrijze laag. Ook de krabmonsters lieten dezelfde kleuropbouw zien.

De latere kleuren (zie foto hierboven) bleken ook allemaal overeen te komen met de resultaten van het 'omzetten' van oude zwart-witfoto's in kleur. De okergele kleur is herkenbaar op een foto uit 1963. Mogelijk vond deze kleurwijziging plaats in 1950: er wordt dan besloten de voorgevel 'niet af te bikken, maar te beschilderen' (bron: archief Sociëteit de Harmonie).

In 1970 werd op de bovenverdieping van het pand de bibliotheek gevestigd. Na een schoonmaakbeurt werd besloten de gevel wit te schilderen met het opschrift 'Bibliotheek'. Dit opschrift is in 1982 weer verwijderd.
De huidige bruingrijze beschildering werd aangebracht in 2000/2001.

Conclusie
De oranjerode kleur komt over de gehele gevel voor. Het hoofdbestanddeel van de kleurlaag is menie. Deze kleur is duidelijk als eerste afwerklaag gekozen.
Op basis van de resultaten van dit onderzoek heeft het directorium van de Sociëteit De Harmonie, met volledige instemming van de leden, ervoor gekozen om bij het herstel van de gevel van het sociëteitsgebouw de oorspronkelijke kleurstelling weer terug te brengen. Voor deze keuze is een akkoord ontvangen van de gemeente Doesburg.

Een oranjerode gevel is niet uitzonderlijk in Doesburg. Andere voorbeelden zijn onder meer de gevel van de voormalige Gereformeerde kerk in de Herenstraat (foto links), het pand van de Doesburgse Moppen in de Koepoortstraat 12 (foto midden) en het pand op de Markt nr. 11 (foto rechts)

Oranjerode gevels komen ook veelvuldig voor in de Noord-Europese Hanzesteden. We kunnen stellen dat door het herstel van

Kleurrijke gevels langs de Motlawa-rivier Gdansk Polen.

Kleurrijke gevels in Kopenhagen Denemarken.

de kleuren op de gevel van de Sociëteit, Doesburg weer wat 'Hanzeriger' wordt.

Paul le Blanc

.

Dit artikel is gebaseerd op het kleurhistorisch onderzoek dat in 2024 en 2025 is uitgevoerd door Rob Crèvecoeur ((www.atelieramati.nl). Het volledige eindrapport 'Sociëteit de Harmonie, Doesburg. Een kleurige observatie. Verslag van bevindingen en analytisch onderzoek. 22 April 2025' is te raadplegen via de website van de Monumentenvereniging.

Het onderzoek werd deels gesubsidieerd door de Stichting Doesburgs Oudheidkundig Fonds (Harenbergfonds). Een van de voorwaarden voor toekenning van de subsidie was dat een samenvatting zou worden gepubliceerd in het blad Doesborgh Nieuws. Dit artikel is daar het resultaat van.

De stille kracht

Henk van den Heuvel met zijn infrarood camera.

De bestuursleden van de Monumentenvereniging zijn allen actief voor de reguliere activiteiten van de vereniging, zoals de organisatie van de Poortersdag, de jury van de Snappenburg de Vriesprijs, het meewerken aan de Open Monumentendag , het verzorgen van redactiewerk t.b.v. Doesborgh Nieuws en dergelijke.

Daarnaast zijn er ook 'gewone' leden die een grote bijdrage leveren aan de activiteiten van de Monumentenvereniging. Een zo'n grote 'stille kracht' is Henk van den Heuvel. Na een korte periode deel te hebben uitgemaakt van het bestuur van de vereniging vond Henk dat hij meer een doener was dan een bestuurder. De taken die hij vervolgens met grote inzet en deskundigheid bleef uitvoeren zijn:

- Het optimaliseren en bijhouden van de website van de vereniging.
- Het als 'verenigingsfotograaf' aanwezig zijn bij alle belangrijke activiteiten van de vereniging.
- Het geven van professionele adviezen ten aanzien van de renovatie en de verduurzaming van de monumentale panden van de leden. Deze taak voert Henk uit naast zijn functie als adviseur voor restauratie, renovatie en verduurzaming van de panden van de Gestichten Doesburg.

Het bestuur van de Monumentenvereniging is Henk dankbaar voor het gegeven dat hij zich belangeloos inzet om al deze activiteiten met enthousiasme en deskundigheid uit te voeren! Zonder zijn inzet zou immers belangrijk werk blijven liggen.

Leden die voor de vereniging ook iets willen doen verwelkomen wij dan ook heel graag ! Bijvoorbeeld om mee te werken in een commissie of anderszins een bijdrage te leveren aan onderwerpen die voor de vereniging interessant zijn. Aarzel niet om u aan te melden! Alle ideeën en voorstellen zijn welkom.

Paul le Blanc

Poortersdag 21 juni 2025

Huis Landfort in Megchelen.

Met de voorspelling dat de temperatuur tot 33 graden zou oplopen, vertrokken we naar Huis Landfort. Daar werden we in het Koetshuis verwelkomd door René Dessing, de voormalig directeur en bewoner en genoten we van koffie met appeltaart in de orangerie.
Hierna werden we opgedeeld in drie groepen van 15 personen en volgden we de gids die ons uitvoerig vertelde over Huis Landfort, dat rond 1454 voor het eerst vermeld wordt en zich in Megchelen, dichtbij de Duitse grens bevindt.

In 1823 kocht de Amsterdamse oogarts, gynaecoloog en botanicus Johann Albert Luyken het huis inclusief 49 hectare grond. Voor de niet alleen het huis uitbreidde, maar ook de Ottomaanse duiventoren en een Engelse landschapstuin ontwierp. Deze werd aangelegd door de bekende Jan David Zocher jr. die onder andere ook onze eigen Doesburgse Algemene Begraafplaats ontwierp. In 1970 verkocht de

familie Luyken het landgoed aan de Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen. Uiteindelijk kwam het dankzij een schenking in handen van kunsthistoricus René Dessing en zijn partner Wim Dröge die de stichting Erfgoed Landfort oprichtten en Huis Landfort veel van haar oude grandeur teruggaven.

De gidsen die hun taak met veel toewijding uitvoerden, leidden ons door het huis. Ze vertelden onder andere over het exotische behang en over het prachtige servies.
Via de eetkamer met de lange, gedekte tafel waar we zo aan zouden kunnen schuiven, werden we door de fraai ingerichte vertrekken geleid. Na deze interessante bezichtiging stond

de bus klaar om ons naar het lunchadres in de voormalige ijzerfabriek DRU in Ulft te brengen.

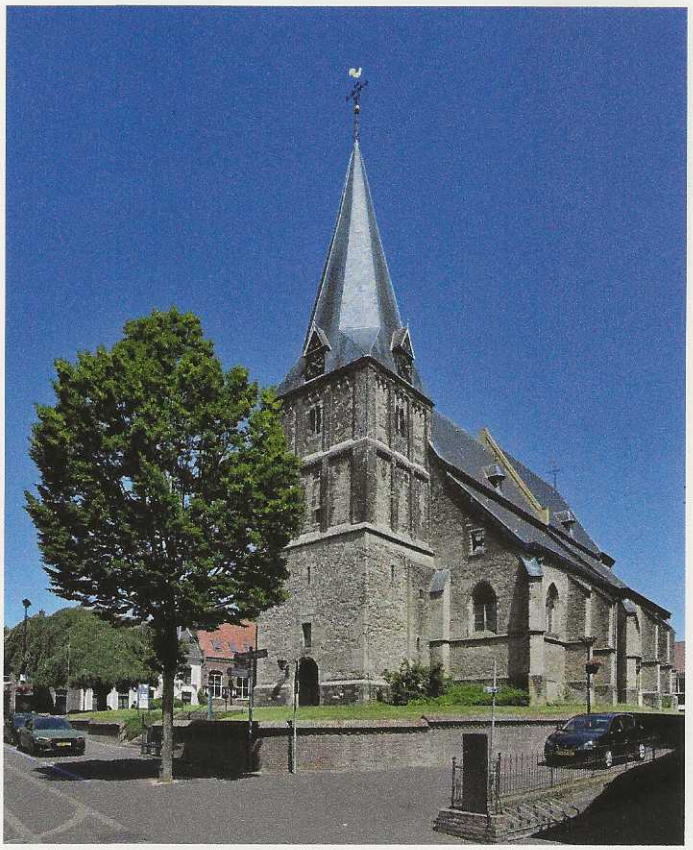
Oer, een ijzerhoudende grondsoort, vormde de basis voor een gieterij van wereldfaam, waar meer dan twee eeuwen lang metaal werd gesmolten en gesmeed. Het bedrijf kwam goed tot ontwikkeling nadat Bernard Diepenbrock en zijn neven Theodor en Bernard Reigers als pachters

de leiding hadden gekregen. In 1811 werden de twee families eigenaar van de fabriek en hier dankt het bedrijf de naam aan: Diepenbrock en Reigers Ulft. Lange tijd was de DRU de belangrijkste werkgever in de regio. Dit eindigde toen het bedrijf ten gevolge van fusies, ontslagen, overnames en splitsingen zijn deuren moest sluiten. De oude fabrieksgebouwen kregen in 1999 als rijksmonument een tweede leven door de gebouwen als bedrijfspanden te verhuren.
We gebruikten onze lunch in het oorspronkelijke schaftlokaal en met een goed gevulde maag vertrokken we naar Aalten. De bus bracht ons naar de Oude Sint-Helenakerk. Onderweg kregen we een boekje uitgereikt dat Paul le Blanc, als adviseur betrokken bij het blootleggen van de muurschilderingen, in 2009 schreef.

De uit het jaar 1152 daterende kerk heeft een toren van tufsteen. De kerk wordt een pseudobasiliek genoemd, omdat aan weerszijden van het middenschip een lagere zijbeuk zonder vensters is aangebracht. De kerk is overspannen met kruisribgewelven. Paul le Blanc legde het verschil uit

Oude Sint-Helenakerk te Aalten.

Eerst de buitenkant bekijken.

tussen secco's en fresco's, te weten het aanbrengen van de schildering op respectievelijk de droge of in de natte kalk.

Op het koorgewelf zijn schilderingen aangebracht, zoals de aankondiging van de komst van Christus, aangevuld met de koningen van Israël, die banderollen of spreukbanden tonen met profetieën.

Tijdens de restauratie rond 1900 wilde men verder verval tegengaan en werden beschadigde gedeelten gereconstrueerd en aangevuld. Hierdoor ging het middeleeuwse karakter van de schilderingen verloren en ontstonden er kleine vergissingen.
Op de sluitsteen van een gewelf is het gelaat van Christus op de zweetdoek van Veronica (Vera Icon = ware afbeelding) afgebeeld, symbool voor het lijden van Christus, waaronder het altaar is aangebracht.

Sint-Helena, de patrones van de kerk, verwijst naar de moeder van de Romeinse Keizer Constantijn de Grote die in 313 het Edict van Milaan uitvaardigde, waarmee het christendom werd toegestaan. Hierop stichtte zij enkele kerken en zou zij het kruis waaraan Christus gestorven was, hebben teruggevonden.

Wat was de reden voor de schildering van deze moeder en haar zoon in de kerk van Aalten? Heeft pastoor Walterus Duim, die in 1476 van Aalten naar Rome reisde om kamerheer van Paus Sixtus IV te worden, hier iets mee te maken? En heeft hij de Paus geadviseerd om Johannes Schurenbusch die Rome - de stad van Helena en Constantijn - zo goed kende, als pastoor van Aalten aan te stellen?

Het vergt te veel tijd om alle muurschilderingen te duiden, maar over Het Laatste Oordeel in de zuiderzijbeuk wilde Paul le Blanc extra uitleg geven: daar is afgebeeld dat aan het einde der tijden over ieder mens zal worden geoordeeld en dat het goede zal worden beloond en het kwade gestraft. Christus is afgebeeld als oordelende rechter met de wereldbol aan zijn voeten. Bazuin blazende engelen, Johannes de Doper en Maria als vertegenwoordigers van het Oude en het Nieuwe Verbond en de apostelen zijn allen aanwezig. Links is de hemel afgebeeld met Petrus die de gelukzaligen verwelkomt en rechts worden de verdoemden, zoals een bedrieger met een weegschaal, een duivel met een varkenskop, die zich aan drank te buiten is gegaan en twee ijdele, mondaine vrouwen met een spits hoofddeksel, door duivels afgevoerd. En dan nog een scene met een blonde vrouw met een karnton, die een melk stelende heks voorstelt. Zij wordt belaagd door twee duivels met bokkenpoten, symbolen van geilheid en domheid. Het karnen gebeurt door de karnstok met een op- en neerwaartse beweging in het gat van de karnton te duwen. Zo kreeg het karnen een erotische connotatie.

Opmerkelijk is de afgebeelde bril, wat op kortzichtigheid van de verdoemden kan wijzen. De afgebeelde zonden en de dwaasheid van de mens vertonen overeenkomsten met het werk van Jheronimus Bosch die in dezelfde tijd werkte als die waarin de schilderingen in Aalten werden aangebracht, maar van een directe relatie is geen sprake.

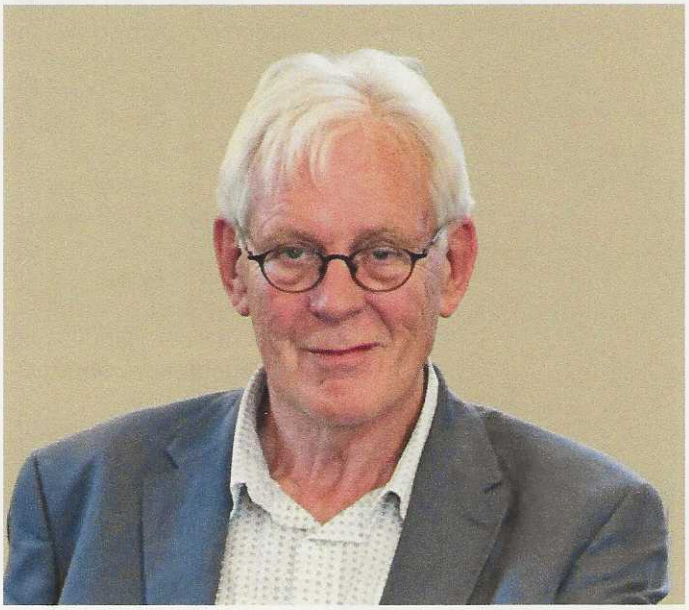
Pauls opmerking dat de vele kalklagen die na de Reformatie in Protestantse kerken werden aangebracht ervoor hebben gezorgd dat de muurschilderingen zo intact zijn gebleven, was voor de aanwezigen een interessant gegeven.

Er viel nog veel meer uit te leggen, maar het was tijd om in de klaarstaande, heerlijk gekoelde bus te stappen, wat bij deze hitte een zegen was.

Al met al hebben we -ondanks de hitte- tijdens deze Poortersdag genoten van Huis Landfort, de heerlijke lunch in Ulft en de leerzame uitleg bij de schilderingen in de Sint Helenakerk door Paul le Blanc.

Désirée Betcke

Afscheid van de voorzitter

Zelden heb ik een man als Paul le Blanc ontmoet, die zo bevlogen, betrokken en tegelijkertijd bescheiden is. Hij heeft zijn bestuursfuncties met veel plezier uitgevoerd en het zal hem nu moeite kosten alles los te laten en zijn taken over te dragen. De zes jaar als secretaris en drie jaar als voorzitter van de Monumentenvereniging waren intensief. Een artikel over hem schrijven om waardering uit te spreken over de wijze waarop hij zich voor de vereniging heeft ingezet, wuifde hij weg.

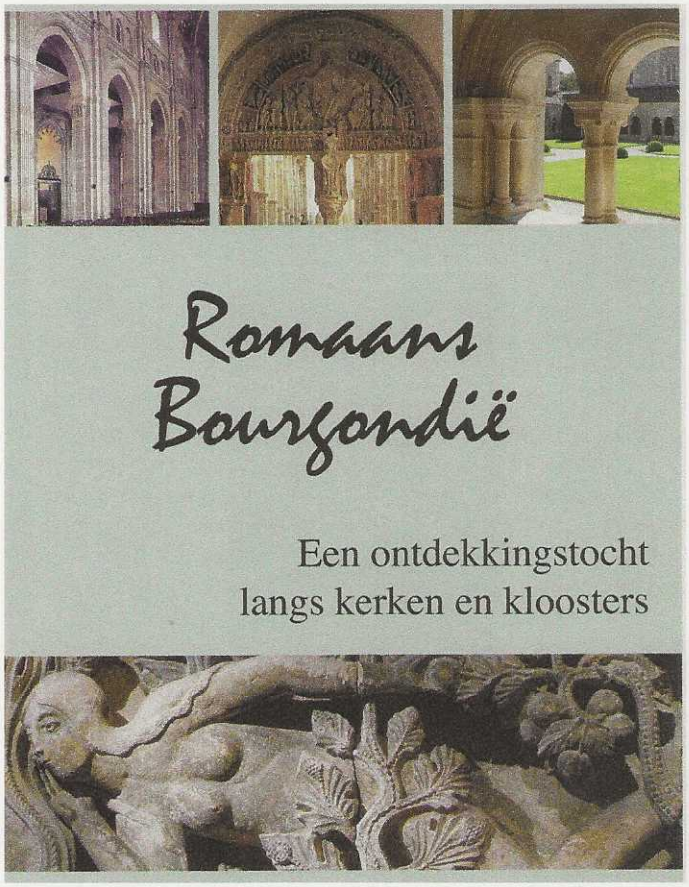
Van Den Bosch naar Nijmegen

Een interview was de oplossing. De eerste vraag was hoe hij in Doesburg terecht was gekomen. Na in Den Bosch geboren en getogen te zijn, ging Paul Kunstgeschiedenis en Archeologie studeren aan de Radboud Universiteit in Nijmegen en met zijn inzet en capaciteiten was het niet verwonderlijk dat hij een functie als universitair docent aangeboden kreeg. Een functie die hij twintig jaar met veel genoegen heeft vervuld. Ook was hij tien jaar lang directeur van de SKKN (Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland), een organisatie die verantwoordelijk was voor het inventariseren, waarderen en selecteren van het cultureel erfgoed in kerken en kloosters. Daarnaast was hij 25 jaar lid van de Commissie Wet behoud Cultuurbezit (een commissie van de Raad voor Cultuur), die ervoor moest zorgen dat er een lijst kwam van belangrijke cultuurgoederen in Nederland die alleen met toestemming van de minister van cultuur naar het buitenland zouden mogen worden verplaatst.

Paul maakte daarnaast als zelfstandig adviseur collectieplannen voor onder andere de kastelen Loevestein en Doornenburg en het Bonnefanten Museum in Maastricht. Ondanks alle voldoening die deze functies hem schonken, miste hij het onderwijs, want voor Paul is kennis aan anderen overdragen het hoogste goed.

Naar Bourgondië

Tijdens de excursies waarbij hij de studenten begeleidde en bijbracht dat Bourgondië de bakermat van de romaanse kunst is, besloot hij met zijn echtgenote Wieneke Weusten een huis in Frankrijk te kopen, waar ze weekarrangementen

aan groepen van maximaal acht personen organiseerden. In die week werden de cursisten geschoold in de ontwikkeling van de romaanse kunst in Bourgondië en konden ze genieten van de romaanse kerken en kloosters in de omgeving. Logies was inbegrepen met ontbijt en diner. De woning in Nijmegen werd verruild voor een klein appartementje aldaar. Zo verbleven ze tijdens de zomermaanden in Frankrijk en tijdens de wintermaanden in Nijmegen. Daar werd het advieswerk van Paul weer opgepakt en bleef Wieneke betrokken bij de opleiding kunstgeschiedenis aan de Radboud Universiteit. Het hele jaar door was dit een druk bestaan.

Naar Doesburg

Na tien jaar wonen en werken in Bourgondië werd het tijd wat rustiger aan te gaan doen. De woning in Bourgondië werd verkocht en de zoektocht naar een geschikte woonomgeving begon, waarbij het kleinschalige karakter en het sociale contact waar ze in Frankrijk zo van hadden genoten, voorop stonden. Heusden, Woudrichem en Grave werden het niet, maar in Doesburg vonden ze een monumentaal pand in de Gasthuisstraat. Zo verscheen op 2 februari 2017 in de Gelderlander een foto van Paul en Wieneke met de tekst 'DOLGELUKKIG IN RIJKSMONUMENT DOESBURG'.

Het antwoord op de tweede vraag aan Paul hoe hij het vond om in Doesburg te wonen, was dat hij zich in die negen jaar in Doesburg meer vertrouwd had gevoeld dan in de veertig jaar in Nijmegen.

Meteen nadat ze het pand hadden betrokken werd Wieneke benaderd met de vraag of ze bestuurslid wilde worden van de Monumentenvereniging. Nadat ze antwoordde dat ze dit beter aan Paul konden vragen, werd haar verteld

Foto de Gelderlander met de tekst Dolgelukkig in Rijksmonument Doesburg.

dat de voorkeur naar een vrouw uitging, waarop Paul opmerkte dat hij tijdens de bestuursvergaderingen wel een rokje zou kunnen dragen. Met deze humor die hem zo eigen is, wist Paul vaker de spanning te verdrijven. Op 14 november 2016 werd Paul, die veel ervaring op het gebied van Monumentenzorg en Cultuurbehoud had, in het bestuur benoemd en werd meteen secretaris in vruchtbare samenwerking met voorzitter Peter van den Brandhof.

In de zes jaar als secretaris en drie jaar als voorzitter bestonden zijn activiteiten onder andere uit het schrijven van teksten voor 23 nieuwe ANWB-informatieborden die in november 2017 werden geplaatst.

In 2018 werd een thema-avond georganiseerd over het gebruik van kleur in de historische binnenstad, waarbij Paul in zijn voordracht het belang van het vaststellen van een nieuw kleurenbeleid benadrukte. Dit resulteerde in de brochure Doesburg bekent kleur. Handreiking kleurgebruik binnenstad Doesburg.

In september 2020 werd, dankzij de vele overleggesprekken tussen Paul en de gemeente Doesburg, het appartementencomplex aan de Kraakselaan tot 'Ruwe Diamant van Doesburg' verkozen.

In 2023 werden informatieborden geplaatst, waarop een aantal verdwenen iconische Doesburgse monumenten worden getoond, zoals de schipbrug, de Mauritskazerne, de windmolen en de watertoren.

Muurschildering in de kek van Hengelo.

Tijdens de Poortersdag in 2023 hield Paul een lezing over enkele iconografische aspecten van de muurschilderingen in de kerken van Hengelo en Lochem en in 2025 in de Oude Helenakerk in Aalten. (Afbeelding pag. 18 nr. 70)

In Doesborgh Nieuws schreef Paul vele artikelen in de negen jaar dat hij bestuurslid was, zoals in 2018 over een middeleeuwse muurschildering in het Vicariehuis. In 2019 over de maakbaarheid van het verleden en over het spanningsveld tussen authenticiteit en vernieuwing bij de restauratie van monumenten. In 2021 over de noodzakelijke bescherming van historisch waardevolle muren zoals die van het Van Brakellhofje en aan de Schout bij Nacht Doormansingel. In 2022 schreef hij over het verduurzamen van monumenten.

Een nieuwe taak was het, in samenwerking met Henk van de Heuvel (voormalig bestuurslid), uitbrengen van adviezen aan de leden van de Monumentenvereniging bij restauratie, renovatie, verduurzaming, onderhoud, het beoordelen van offertes en het kiezen van een geschikte aannemer voor monumentale panden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een infrarood warmtebeeldcamera die een duidelijk beeld geeft van de warmtelekken in een pand. En tenslotte gaf hij adviezen over de eventuele subsidies. De afgelopen jaren adviseerde hij met Henk van de Heuvel tientallen eigenaren van monumenten en kreeg hij zelfs aanvragen vanuit omliggende gemeenten. Tweemaal per jaar bezocht het tweetal de restauratiebeurs in Den Bosch om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen. De kennis ten aanzien van restauraties heeft Paul opgedaan doordat hij veel restauraties heeft begeleid van kerken met middeleeuwse muurschilderingen. Daarbij speelden niet alleen bouwkundige zaken een rol, maar ook de problematiek van klimaatbeheersing.
Op de vraag welke actie Paul met trots heeft vervuld, antwoordde hij dat dit het appartementencomplex aan de Kraakselaan betreft, dat uiteindelijk, na vijf jaar erop aandringen, binnenkort als gemeentelijk monument zal worden aangemerkt. Het pand stamt uit de periode van wederopbouw tussen 1945 en 1965. Een periode van schaarste, waaruit economische groei, welvaart, optimisme en vernieuwing voortkwam. In korte tijd werden veel gebouwen uit de grond gestampt, die qua architectuur als saai of lelijk werden ervaren. Dit gaat bij dit bijzondere ontwerp van stadsarchitect Nico de Wolf niet op. Het pand dat uit twaalf appartementen bestaat, heeft bijzondere grote raampartijen, stalen kozijnen, een schuin overstekend dak en ijzeren trapstijlen in de vorm van een paperclip. Dat men het gebouw al veel eerder wist te waarderen, blijkt uit een ansichtkaart van Doesburg waarop naast foto's van de Waag, de algemene begraafplaats, het stadhuis en de brug ook dit appartementencomplex staat afgebeeld.

Vanaf 2016 tot heden was Paul tevens voorzitter van de Adviescommissie Cultuurhistorie/Kamer Cultuurhistorie van de Gemeente Doesburg, die zich bezighoudt met de advisering ten aanzien van alle aspecten van het cultureel erfgoed in Doesburg. Vele aspecten van het monumentenbeleid werden besproken, zoals het nieuwe zonnepanelenbeleid en het inrichten van nieuwe parkeervakken. Door de zitting, waaronder beide instellingen was ook het bestuur van de Monumentenvereniging altijd goed op de hoogte van alles wat er op het gebied van monumentenbeleid speelde binnen de gemeente Doesburg.

Op 22 september 2021 verscheen er een artikel in De Gelderlander met de kop: 'Zorgen om kapotte grafstenen in Doesburg: ik vind het schandalig', waarin Pauls zorgen over de kapotte grafstenen op de algemene begraafplaats in Doesburg naar voren komen. Eeuwenoude grafstenen in Doesburg op de begraafplaats aan de Meipoortwal dreigen verloren te gaan omdat restauratie uitblijft. 'Begeleid verval' noemt de gemeente het. Tot grote spijt van Paul hebben de door hem voorgestelde plannen helaas niets concreets opgeleverd.

Aan medebestuursleden is gevraagd hoe zij Paul als voorzitter hebben ervaren. Het antwoord was unaniem: deskundig, sympathiek, zeer betrokken, behulpzaam en humorvol en allen gaven ze aan te hebben genoten van zijn lezingen.

Op de laatste vraag aan de voorzitter hoe hij het vond om negen jaar lang deel uit te maken van het bestuur van de Monumentenvereniging, reageert Paul met de volgende woorden:

"Ik heb het altijd belangrijk gevonden dat er een goede teamgeest in het bestuur aanwezig is. Besturen doe je immers met elkaar. Ik ben het bestuur dankbaar voor de goede en vruchtbare samenwerking. Heel spijtig dat de waardevolle leden Pam van Holthe en Josephine Veering het bestuur in het afgelopen jaar hebben verlaten wegens verhuizing. Ik hoop dat er zich snel nieuwe kandidaten zullen aanmelden. We zijn verwend geweest met Hans van der Maas, onze uiterst deskundige en bevlogen penningmeester. Hij zal nog één jaar penningmeester zijn, dan is de termijn van maximaal negen jaar voor bestuursleden om. Het is belangrijk dat zich op korte termijn een nieuwe kandidaat meldt, zodat deze tijdig door Hans kan worden ingewerkt."

Aan mij de eer om te memoreren dat Paul tijdens een bestuursvergadering vertelde gedroomd te hebben dat hij de staatsloterij had gewonnen. Op dat moment was er nog veel onzekerheid over de verkoop van het gemeentehuis. Wat onze voorzitter met dat grote bedrag wilde doen…..? Het gemeentehuis kopen, zodat het bewaard zou blijven voor de bewoners van Doesburg.
Kortom: een Brabantse jongen met een Doesburgs hart.

Désirée Betcke

JURYRAPPORT SNAPPENBURG DE VRIESPRIJS 2025

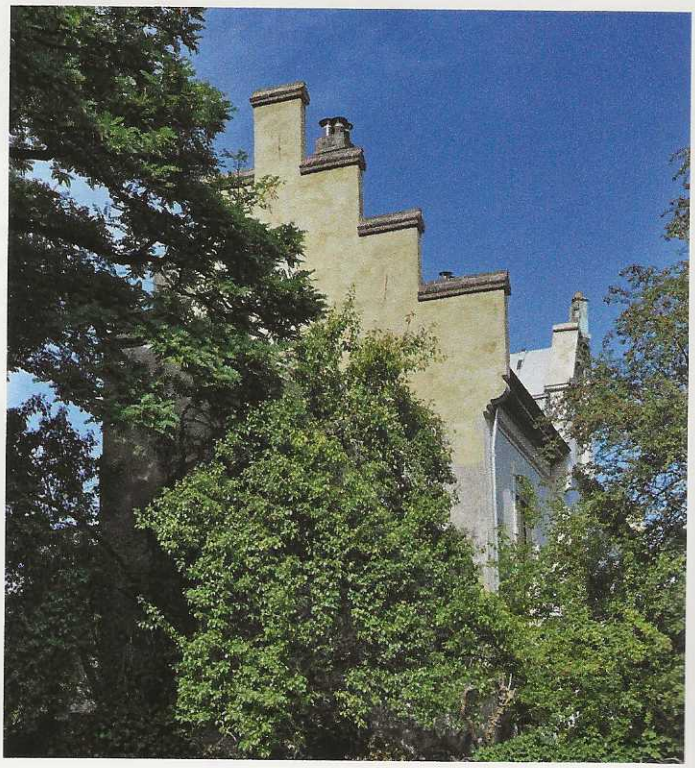
Op 9 november 1995 werd na de jaarvergadering van de Monumentenvereniging 15 april 1945 voor de eerste keer de waarderingsprijs uitgereikt die genoemd is naar de medeoprichter van de Monumentenvereniging, de heer J.M. Snappenburg de Vries (oud gemeentesecretaris, van 1947-1967, en ereburger van Doesburg). De winnaar van de Snappenburg de Vriesprijs wordt ieder jaar op de Open Monumentendag bekend gemaakt.

De Snappenburg de Vriesprijs wordt toegekend aan de eigenaar van een pand of object in de stad Doesburg waaraan bijzonder herstel is uitgevoerd. Als criteria voor de prijs gelden:
- de ingreep heeft opoffering, tijd en geld gekost
- de omvang van de verbetering of verfraaiing doet niet ter zake
- de werkzaamheden moeten onverplicht verricht zijn
- het resultaat moet zichtbaar zijn vanaf de straat of publiek toegankelijk zijn
- het resultaat moet verrassend zijn en bijdragen tot verrijking van de stad Doesburg

In de afgelopen periode juni 2024 tot juni 2025 is er weer hard gewerkt aan het opknappen en verfraaien van het Doesburgs erfgoed.

De vier voordrachten voor de Snappenburg de Vriesprijs 2025 voldeden alle aan de criteria om genomineerd te worden. De jury heeft zich bij de beoordeling laten leiden door bovengenoemde criteria.

Hoogestraat 3 (Weduwenhuis).

Dit grote huis is mogelijk gesticht als adellijk stadsverblijf en wordt in de archieven al in 1423 genoemd. Vanaf 1429 kreeg het een nieuwe functie en stond het bekend als het 'arme klerckenhuis'. Dit huis voor 'onvermogende' kinderen was een instelling van het Fraterhuis dat in 1448 van de Veerpoorstraat naar de Nieuwstraat verhuisde (tegenover de Renault-garage). Hier kregen kinderen tussen 9 en 18 jaar tegen weinig of geen betaling, kost, onderdak en studiebegeleiding van de 'Broeders des gemenen leven' uit het Fraterhuis. Na de reformatie werd het de woning van de rector van de Latijnse school. Van 1811 tot 1970 had het de functie van 'weduwenhuis', een functie die tot op de dag van vandaag voortleeft in de naam van het pand. Op het eind van de 19e eeuw werd het pand verbouwd, uitgebreid met een topgeveltje en gepleisterd. De trapgevels werden herbouwd met machinale baksteen.
In de loop der jaren verslechterde de kwaliteit van het pleister- en voegwerk van de linkerzijgevel en de schoorstenen. Reparatie daarvan was nodig en dat is nu uitgevoerd op een wijze die recht doet aan de eerbiedwaardige ouderdom van het pand. Wie nu de Hoogestraat vanaf de Koepoortstraat inloopt ziet een gevel die respectvol is hersteld en waaraan de sporen van eeuwen nog steeds zijn terug te zien. Goed zichtbaar is welk pleisterwerk nieuw is aangebracht en welk nog oud is. Door de gevel op deze manier te repareren blijft het patina van dit deel van het huis bewaard.

Koepoortstraat 23.

Dit pand werd na 1614 gebouwd nadat de houten voorganger op deze plek door de stadsbrand van 1614 in de as was gelegd. Rond 1840 werd de voorgevel

vervangen door de huidige en nog weer later werden de vensters vervangen door schuiframen en glas in lood in de bovenlichten. Van het zeventiende-eeuwse huis zijn de zijgevels (deels) bewaard gebleven en nog zichtbaar in de druipgang tussen nummer 23 en 25 en op de verdieping aan de linkerzijde, waar grote spaarbogen nog steeds zichtbaar zijn. Tegelijk met de voorgevel werd in de negentiende eeuw de kap vervangen door een kap met een flauwere dakhelling. Rond het jaar tweeduizend werd de gevel geschilderd, niet gepleisterd, zodat het oorspronkelijke en fraaie metselwerk nog wel zichtbaar was. Vanwege het schilderwerk en de moderne dakpannen had het pand veel van zijn oorspronkelijke uitstraling verloren. De nieuwe eigenaars besloten dat het pand weer in de oorspronkelijke staat hersteld diende te worden. De voorgevel werd gereinigd en opnieuw gevoegd met een knipvoeg. De dakpannen werden vervangen door nieuwe Oudhollandse pannen en de voordeur en de raamkozijnen werden opnieuw geschilderd nadat onderzoek had aangetoond dat het kleurenschema – de kozijnen groen, de roeden wit – moest worden aangepast. Nu zijn de kozijnen weer wit en de roeden groen. Hierdoor komt ook het glas in lood beter tot zijn recht. Door de bakstenen gevel te reinigen en te voegen heeft dit deel van de Koepoortstraat aan levendigheid gewonnen. De nummers 19 tot en met 25 komen door dit herstel individueel veel beter tot hun recht. Deze restauratie laat goed zien hoe het restaureren van één pand kan leiden tot een verfraaiing van een compleet straatbeeld.

Boekholtstraat 20-26. Mosterdmuseum

Het museum bestaat uit twee naast elkaar gelegen panden met een onderling sterk uiteenlopende ontstaansdatum. Nummer 22, het rechterdeel, dateert vermoedelijk uit ca. 1615, toen het pand werd herbouwd na de stadsbrand

die een flink deel van de binnenstad in de as legde. Het in de negentiende eeuw gepleisterde pand werd begin eenentwintigste eeuw ontpleisterd en sindsdien is de ouderdom van dit bouwdeel weer goed te zien. Het linkerdeel, de nrs. 24 en 26, werd in de twintigste eeuw gebouwd. Reeds lang zijn in deze panden de mosterdfabriek en het Mosterdmuseum gevestigd, een van de populairste musea van Doesburg. De mosterd die er wordt gemaakt geniet nog steeds grote populariteit en vindt gretig aftrek bij toeristen. Nadat het museum enkele jaren geleden nieuwe eigenaars kreeg werd de renovatie van de gevels ter hand genomen, zowel aan de voor- als aan de achterzijde. De achterzijde, alleen te zien vanaf de Gildehof, werd vertind, de gevel aan de straatkant werd opnieuw gevoegd, het houtwerk werd geschilderd en de gevelindeling van het twintigste-eeuwse deel kreeg een symmetrische indeling door het meest linkse raam te vervangen door een deur die identiek is met de rechter deur in dit bouwdeel. Mogelijk gaat deze situatie terug op de oorspronkelijke toestand. Dankzij deze restauratie is een van de populairste trekpleisters van Doesburg weer een lust voor het oog en een sieraad voor de Boekholtstraat.

Kerkstraat 21

Het statige pand Kerkstraat 21 dateert in de kern uit de late middeleeuwen. De eikenhouten kapconstructie is daar een bewijs van. Rond 1865 werd de oorspronkelijke voorgevel vervangen door een rijk versierde en gepleisterde gevel met balkon. De pilasters op de hoeken zijn op de verdieping gedecoreerd met wijnranken en druiventrossen, verwijzend naar de toenmalige wijnhandel. Ook de gekuifde vensteromlijstingen zijn rijk versierd met schelpmotieven, mensenhoofdjes en druiventrossen. Het balkon rust op fraaie consoles en draagt op de hoeken siervazen. Bijzonder voor Doesburg is de dakbalustrade (attiek), eveneens voorzien van siervazen.
Het pand is fraai gelegen aan de Kerkstraat en is vanaf de gehele Markt aan de zuidzijde van de Martinikerk goed te zien. Het is voor Doesburg een belangrijk beeldbepalend pand. In 2024 werd de gevel flink onder handen genomen. Het pleisterwerk werd gerepareerd en zowel de gevel als het houtwerk werd geschilderd.

De winnaar

De Jury van de Snappenburg de Vriesprijs, bestaande uit Désirée Betcke, Herman Claus, Hans van der Maas en Leo Boon heeft, na alle panden bezocht en besproken te hebben, unaniem besloten om aan het pand Koepoortstraat 23 de Snappenburg de Vriesprijs 2025 toe te kennen. Dat doet de jury op grond van het feit dat de restauratie van dit pand het vroeg negentiende-eeuwse karakter weer heeft hersteld door latere toevoegingen als moderne dakpannen en de geschilderde gevel weer ongedaan te maken. Door de gevel opnieuw te voegen oogt deze weer fris en komen de glas in lood ramen weer goed tot hun recht. De oorspronkelijke kleuren van de deur, de kozijnen en de roeden werden hersteld. De impact op het straatbeeld van deze restauratie is groot. Waar eerst vier grijs/wit/beige panden een wat grauwe aanblik boden, komen door deze restauratie de negentiende-eeuwse buurpanden met de nrs. 21 en 19 en het grijs gepleisterde, laatmiddeleeuwse huis nr. 27 beter tot hun recht. Met de restauratie van nummer 23 is Doesburg niet alleen een fraai gerestaureerd pand rijker geworden maar is ook het straatbeeld in positieve zin veranderd.

Doesburg straalt tijdens Open Monumentendag

Op zaterdag 13 september opende Doesburg haar deuren en harten voor een onvergetelijke Open Monumentendag. Meer dan dertig bijzondere panden – van statige openbare gebouwen tot charmante particuliere huizen – heetten bezoekers welkom voor een unieke blik achter historische gevels.

Vooral de deelname van bewoners maakte de dag extra bijzonder. Wat voelt als "gluren bij de buren", werd in werkelijkheid een reis door de rijke Doesburgse geschiedenis. De bewoners vertelden vol passie over hun panden en lieten zien hoeveel verhalen er schuilgaan achter muren, balken en gevels.

Dankzij de samenwerking tussen het Comité Open Monumentendag en de gemeente konden bezoekers via een handige app alle panden ontdekken. Maar het echte geheim achter het succes? De tomeloze inzet van tientallen vrijwilligers. Zij stonden klaar als gids, regelaar of verteller – van de Martinitoren tot de Hoge Linie, en van de Waag tot het Arsenaal.

Ook de Monumentenvereniging liet zich zien. In het stadhuis konden bezoekers terecht voor informatie, terwijl in de Gasthuiskerk een drukbezochte presentatie over stadsherstel plaatsvond. Over de stad klonk intussen het carillon, dat de dag een feestelijk tintje gaf.

Als dank voor hun inzet kregen alle vrijwilligers een Doesburgs Hanzebrood.

De dag werd feestelijk afgesloten met de uitreiking van de **Snappenburg de Vriesprijs 2025** aan Paul van der Loo en Herbert Wolff. Hun restauratie van Koepoortstraat 23 werd geprezen om de liefdevolle aandacht voor historische details, van de oorspronkelijke gevelindeling tot de zorgvuldige Knipvoeg.

Samen voor Doesburg

Open Monumentendag laat elk jaar opnieuw zien hoezeer Doesburg leeft dankzij de inzet van haar bewoners en vrijwilligers. Hun enthousiasme houdt het erfgoed springlevend en zorgt ervoor dat de stad, elke tweede zaterdag van september, weer straalt als nooit tevoren.

Petra Spaan

Paardenmarkt 16-20; Een rijke bouwgeschiedenis

Het markante pand met een hoog dak aan de Paardenmarkt, met daarachter het monumentale Vicariehuis is een opvallende verschijning in deze wat stillere hoek bij de Gasthuiskerk. Het pand met daarin drie charmante huurwoningen achter een op het eerste oog 19de-eeuwse gevel is eigendom van de Gestichten Doesburg en beschermd als Rijksmonument. Op de website van de Gestichten is een beknopte geschiedenis van het gebouw weergegeven. Deze luidt als volgt: De drie woningen aan de Paardenmarkt 16-20 dateren in hun huidige vorm uit de vroege negentiende eeuw. Voor die tijd vormden deze woningen een schuur, die bij het poortgebouw van de Hof van Wisch behoorde [en er rechts naast op aansloot]. Het poortgebouw stortte in 1805 in en werd afgebroken. De schuur of misschien een deel ervan, destijds met adres Paardenmarkt 16 werd op 26 november 1959 onbewoonbaar verklaard. Rond 1975 ruilde mevrouw L. Gerritsen uit

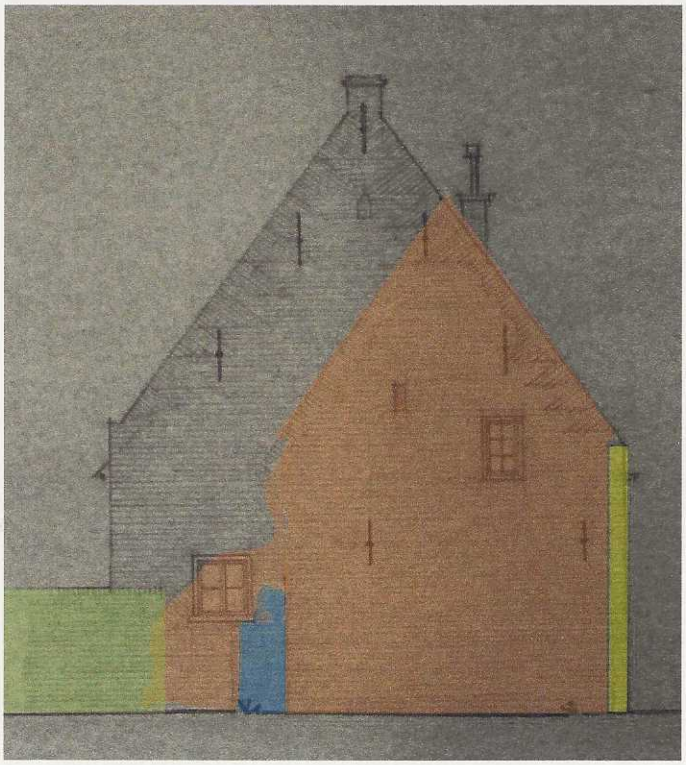
Doetinchem Paardenmarkt 16-20 – getaxeerd op 65.000 gulden – tegen twee panden in het bezit van de Gemeente Doesburg, te weten het pand Meipoortstraat 61 en Ooipoort 9. Vóór 1980 werd Paardenmarkt 16-20 gerestaureerd door de Gemeente Doesburg, die in 1980 de drie huizen verkocht aan de Gestichten (van Weldadigheid) voor 384.483 gulden onder de voorwaarde dat één van de huizen werd bestemd voor de Remonstrantse Gemeente.

Ter voorbereiding op eventuele ontwikkelingen heeft de eigenaresse (Gestichten Doesburg) besloten om voor het pand een waardestellend bouwhistorisch onderzoek te laten uitvoeren, waarvoor het Monumenten Advies Bureau is benaderd. Tevens moest er een dendrochronologisch onderzoek van de houten dakconstructie plaats vinden waarvoor Paul Borghaerts is ingeschakeld. De Paardenmarkt 16-20 is tot recent eigenlijk niet diepgaand onderzocht en naast het onderzoek van oude bronnen zijn alleen wat oppervlakkige waarnemingen gedaan van de sporen in de zijgevels. Bij het bouwhistorische onderzoek heeft vooral het gebouw zelf als bron van gegevens gediend. De gevels zijn nauwgezet onderzocht met bouwsporen, gebruikte materialen en details en daarnaast de interieurs van de woningen met hun afwerkingen en constructies. Dankzij dit onderzoek is met name de ontwikkeling van het gebouw gedurende de late middeleeuwen en 17de eeuw een stuk duidelijker geworden.

Het ontstaan van Paardenmarkt 16-20 (fase 1)

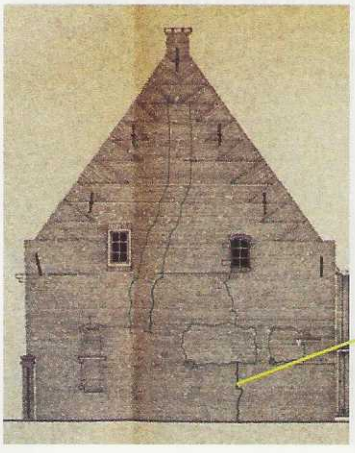
Volgens bronnen was het pand voor 1600 in gebruik als schuur bij het Hof van Wisch.[1] Deze vermelding impliceert allereerst dat er al voor 1600 op deze plek een gebouw

heeft gestaan. Uit het bouwhistorisch onderzoek is duidelijk geworden dat beide zijgevels van het pand voor een deel zijn opgetrokken in muurwerk in kloostermoppen. Bij de linker zijgevel betreft het muurwerk dat is opgetrokken in baksteen met een formaat van 27-28 x 14 x 6-6½cm, waarbij 10 lagen 84cm meten. Een dergelijk steenformaat kan wijzen op een ontstaan van dit muurwerk in de 14de- of vroege 15de eeuw.[2] Gezien het feit dat men er in publicaties vanuit gaat dat dit muurwerk behoort tot het in 1805 ingestorte poorthuis van het Hof van Wisch, en dus op een zeker moment een gedeelde zijmuur werd toen het huidige pand Paardenmarkt 16-20 ontstond, geeft dit muurwerk in feite geen informatie over het ontstaan van Paardenmarkt 16-20 zelf. Paardenmarkt 16-20 is dus tegen het oudere poortgebouw aangebouwd waardoor de zijgevel van het poortgebouw een gemeenschappelijke muur werd

(afbeelding hieronder).

Uit het onderzoek is echter ook gebleken dat in de rechter zijgevel van Paardenmarkt 16-20 eveneens ongeveer tweederde van de gevelbreedte (ook weer gerekend vanaf de voorgevel) uit metselwerk in kloostermoppen bestaat.

Hier is wel sprake van een iets kleiner baksteenformaat (26-28 x 13-14 x 6cm, 10 lagen meten 77cm). Dit gevelwerk, waarin zich links de sporen van onder meer een dichtgemetseld kloostervenster bevinden, moet wel als zijgevel bij de eerste fase van het pand hebben gehoord. Het steenformaat wijst hier op een ontstaan in de tweede helft van de 15de eeuw, uiterlijk de vroege 16de eeuw.[3] De voorganger van het huidige pand betreft dus een in oppervlak kleiner (minder diep) en vermoedelijk ook lager gebouw dat dus, afgaande op de gebruikte baksteen zal dateren uit de late 15de- of eerste helft 16de eeuw (afbeelding linksonder).

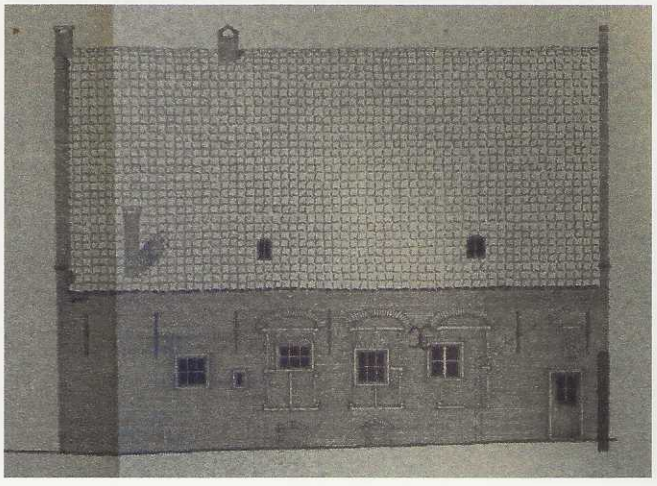
Paardenmarkt 16-20; een schuur van het Hof van Wisch?

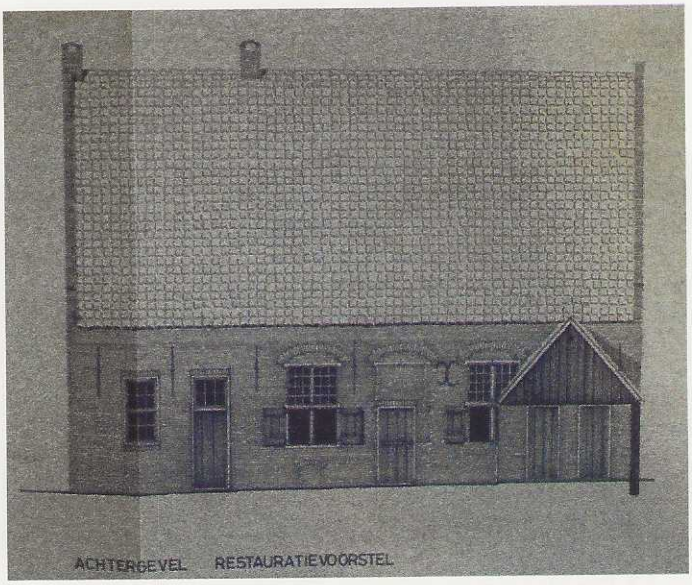
De eerder in diverse publicaties geponeerde stelling dat het pand in oorsprong een schuur was van het Hof van Wisch lijkt te worden tegengesproken door de vondst van het kloostervenster in de rechter zijgevel. Dit venster moet onderdeel hebben uitgemaakt van het gebouw in zijn eerste opzet. Een kloostervenster is doorgaans gebruikelijk voor een gebouw met een woonfunctie. De woning kan gekoppeld zijn geweest aan een bedrijfsgedeelte, vergelijkbaar met een boerderij. Duidelijk is wel dat het niet een louter als schuur bestemd gebouw is geweest.

In het begin van de 17de eeuw is het gebouw volgens een niet geverifieerde bron in ieder geval een tijdlang in gebruik als woonhuis. Het heeft er alle schijn van dat Paardenmarkt 16-20 in die periode bij het erachter gelegen Vicariehuis hoorde. Het laatmiddeleeuwse Vicariehuis, dat direct naast het Hof van Wisch lag, onderging in die periode een grondige verbouwing. In 1611 is de stenen traptoren van dat pand afgebroken en daarvoor in de plaats kwam in de gang een eiken spiltrap. Ook de kapconstructie is toen opnieuw opgebouwd, met de nog aanwezige oorspronkelijke kromstijlgebinten.[4]

Paardenmarkt 16-20 wordt uitgebreid aan de achterzijde en verhoogd (fase 2).

Uit het onderzoek is gebleken dat Paardenmarkt 16-20 in zijn huidige volume ook al een behoorlijke hoge ouderdom moet hebben en uit het onderzoek is tevens gebleken dat het huidige volume iets later dan de hiervoor aangestipte verbouwing van het Vicariehuis is ontstaan. Ten eerste wijzen sporen in het exterieur op deze verbouwing en de globale datering van die verbouwing. In de achtergevel bevinden zich namelijk een drietal kruisvensters met natuurstenen kruiskozijnen onder bakstenen korfbogen (foto hieronder).

Voor de laatste restauratie bevonden zich in de achtergevel nog beduidende restanten van deze toen grotendeels dichtgemetselde vensters. Bij de restauratie door architect Heineman zijn twee van de drie vensters hersteld in de oorspronkelijke vorm (foto hierboven).

Uit het onderzoek van het muurwerk van deze achtergevel, dat ook omhoekt in de rechter zijgevel en daar aansluit op het oudere gevelwerk, blijkt dat het metselwerk rond de vensters in kruisverband is opgetrokken in baksteen met een formaat gemiddeld van 24 x 11½ x 5cm. 10 lagen steen zijn hier 62cm hoog. Dit steenformaat in combinatie met de detaillering van de kruisvensters wijst op een datering van deze gevel in de 17de eeuw. De aanwezigheid van deze ook louter voor een woonhuis gebruikelijke vensters in deze gevel wijst erop dat het gebouw ook nog na de verbouwing zonder twijfel een woonfunctie heeft gehad.

Uit het onderzoek blijkt dat de kapconstructie van het gebouw een nog grotendeels historische eiken kap is. Deze kap heeft vijf spanten, bestaande uit zogenaamde kromstijljukken met stapeljukken (schaarspanten) op de dekbalken van de jukken. Van de ook nog oorspronkelijke daksporen is een klein deel als paar met haanhouten verbonden, de rest van de sporen is alleen opgelegd op de nokgording. De kap heeft vijf spanten die vanaf de linkerzijde naar de rechterzijde (globaal van noord naar zuid) op zowel de jukken met de kromstijlen als de stapeljukken op de

vliering zijn genummerd oplopend van 1 tot 5 met gehakte telmerken (I, II, III, IIII en V). Het verschil tussen links en rechts is aangegeven middels langere streepjes op de delen van de spanten aan de oostzijde.[5] De verbindingen zijn gepend (pen/gat verbinding gezekerd met toognagels) maar de windschoren zijn op de stijlen gespijkerd. Opmerkelijk is het feit dat alleen de stijlen van de stapeljukken op de vliering zijn voorzien van een vellingkant (afschuining) met kapelletje op de hoeken van de stijl. Deze sobere versiering zou men juist verwachten bij de onderste spanten die direct op de zoldervloer staan. Duidelijk was dat de achtergevel met de kruisvensters en de dakconstructie tot dezelfde bouwfase behoren, te dateren in de 17de eeuw. Dankzij het dendrochronologisch onderzoek van deze eiken dakconstructie kon deze bouwfase nauwkeuriger worden gedateerd, tussen 1650 en 1652.[6]

Paardenmarkt 16-20 wordt een woning voor de Commandeur

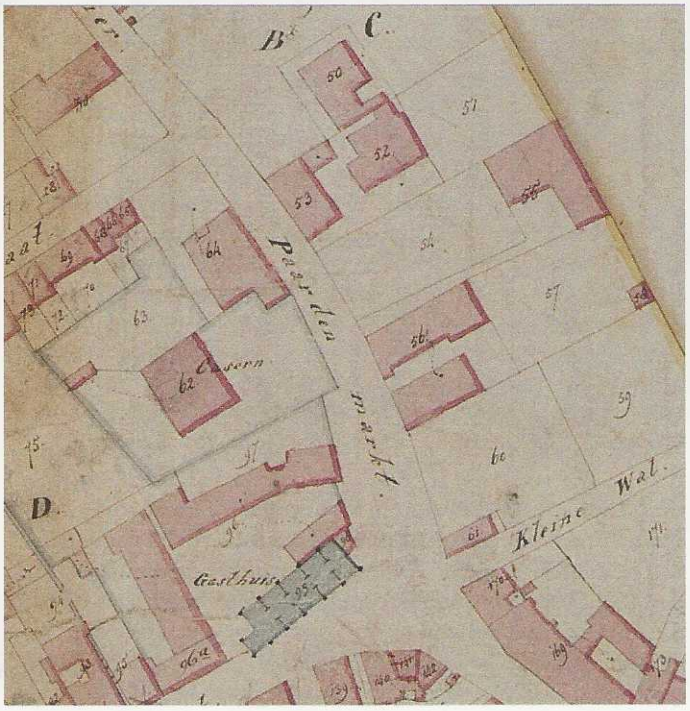
In de tijd (midden 17de eeuw) waarin het gebouw Paardenmarkt 16-20 grotendeels is herbouwd en vergroot bewoonde de tweede predikant van Doesburg het erachter gelegen Vicariehuis. Deze verbouwing is uitgevoerd in de relatief rustige periode toen de Tachtigjarige Oorlog met de Vrede van Munster (1648) eindelijk voorbij was. De eerdergenoemde verbouwingen van het Vicariehuis vonden plaats tijdens het Twaalfjarig Bestand van 1609 tot 1621. Deze verbouwing en vergroting van het huis aan de Paardenmarkt is zeer waarschijnlijk doorgevoerd ten behoeve van de huisvesting van de laatste Commandeur van de Duitsche Orde in Doesburg. De Commanderij was tot 1587 als pastorie verbonden met de Martinuskerk en geraakte ten gevolge van de Reformatie na 1600 in de problemen. Twee branden in de Martinuskerk drukten bijzonder op de financiën van de kerk en daarmee op het vermogen van de in de pastorie in de Kerkstraat gevestigde Duitsche Orde. Hun commanderijcomplex staat in die periode bekend als het "vervallen huis". Men verhuurde het eerst voor honderd gulden aan een kolonel. Financieel mismanagement bracht de Duitsche Orde er vervolgens in 1657 toe de Doesburgse Commanderij aan de stad Doesburg te verkopen, die al langer aasde op dit grote pand op het binnenterrein met uitgang naar de Kerkstraat. De commandeur verhuisde daarop naar het net gereed gekomen en getuige de kruisvensters als woonhuis opgezette nieuwbouw aan de Paardenmarkt.

De geschiedenis tot 1900

Hoe lang het gebouw sinds de herbouw in het midden van de 17de eeuw heeft gefunctioneerd als woning is niet duidelijk. Duidelijk is wel dat het gebouw op een zeker moment, vermoedelijk in de 18de eeuw, is omgevormd (voor het eerst of opnieuw?) naar een schuur, waarbij de kruisvensters in de achtergevel zijn dichtgezet en kleinere stalvensters zijn aangebracht. Mogelijk is deze ingreep te koppelen aan de overname in 1756 van het erachter gelegen Vicariehuis door burgemeester Leenhoff de Lespierre.

Uit de informatie verkregen uit de legger behorende bij de kadastrale kaart uit de vroege 19de eeuw (1811-1832) blijkt dat de verschillende, van oorsprong tot de rijke bovenlaag behorende hoven in Doesburg, waaronder die aan de Paardenmarkt en omgeving, inmiddels in bezit zijn

van landbouwers en timmerbazen. Deze oude complexen zijn dan inmiddels veelal in verval geraakt. Het restant van het ooit omvangrijke Hof van Wisch (percelen C 49 en C 50) was toen in handen van Hermanus Rademaker, timmerman van beroep, en het daarnaast gelegen Vicariehuis met tuin (percelen C 51 en 52) waren in handen van de weduwe van Hendrik Eskes, landbouwer. Het huis Paardenmarkt 16-20 heeft begin 19de eeuw perceelnummer C 53 en is dan nog in handen van de Martinikerk van Doesborgh en is in de legger omschreven als schuur. De aanbouw links achter het pand behoort dan nog bij het perceel C 52 waarop het Vicariehuis staat .

In de periode 1833 tot 1838 exploiteerde een zekere Jacobus van Barnevelt in het pand Paardenmarkt 16-20 een stokerij. In 1844 werd het pand weer deels bestemd om te wonen toen er twee huisjes en een schuur in werden ondergebracht. Uit die periode dateert ook de huidige voorgevel, die ondermeer vensters met 6-ruits schuiframen kreeg en deuren met een bovenlicht.[7] Boven de gevel werd een gietijzeren gootbak op klossen aangebracht. In 1884 volgde weer een verbouwing tot drie huisjes, waarvan er één (Paardenmarkt 16) blijkens een stuk uit het Stadsarchief sinds 1924 gedurende een periode als garage in gebruik was. Voor de garagefunctie waren in 1924 rechts in de voorgevel garagedeuren aangebracht.[8]

Paardenmarkt 16-20 in de 20ste eeuw

In de loop van de periode na 1900 behoort het pand weer tot het complex van het Vicariehuis. In 1940 (11 juni) dient namelijk de op dat moment in het voormalige Vicariehuis (Paardenmarkt 14) woonachtige mevrouw A.E.M. Lichtenvoort Cats een verzoek in om het deels als garage in gebruik zijnde Paardenmarkt 16 weer geheel om te vormen tot een woning (wijzigen en repareren). Het plan wordt getekend door de gebroeders G. & H. Clerx, architecten uit Doetinchem. Bij de vergunningverlening van 16 juli 1940 voegt het college van Burgemeester & Wethouders er de bepaling aan toe dat deze woning alleen verhuurd mag worden aan een echtpaar zonder kinderen of aan een alleenwonend persoon.[9]

De in Paardenmarkt 24 woonachtige aannemer J. Bolsenbroek is vanaf 12 oktober 1950 eigenaar van het pand Paardenmarkt 16-20. Hij dient kort daarna een verzoek in voor een WC-verbetering, waarbij uit de plattegronden van de bestaande en nieuwe situatie blijkt dat hij drie nieuwe toiletruimten wil aanleggen. Uit de plattegronden bestaand en nieuw bij de aanvraag blijkt dat de linker woning (Paardenmarkt 20) dan groter is dan de andere twee woningen en een middengang heeft, terwijl beide andere woningen een identieke plattegrond hebben met een gang links met rechts daarvan de kamer en aan de achterzijde de keuken. Uit een aanvraag met een subsidieverzoek voor herstel van de kap van het pand Paardenmarkt 16-20 van 16 september 1969 blijkt dat op dat moment de eigenaar van het pand mevrouw L. Gerritsen uit Doetinchem is. De woningen zijn dan al beschermd als Rijksmonument (sinds 23 mei 1966). Mevrouw Gerritsen heeft de architect W.A. Heineman uit Velp ingeschakeld voor het herstelplan, met een bijgaand subsidieverzoek aan de gemeente. Heineman schrijft dat de kap op korte termijn om zeer ingrijpende voorzieningen vraagt. De firma Hulshof te Steenderen is als aannemer ingehuurd en de totale begroting van het herstel bedraagt 16.500 gulden.[10] In het plan gaat men uit van het herstel/vervanging van verbindingen en onderdelen, conservering van de dakconstructie, het aanbrengen van dakbeschot, het plaatsen van twee nieuwe zogenaamde 6-pans dakramen, het slopen van de vier 19de-eeuwse schoorstenen op het dak tot aan de zoldervloer en het nieuw aanbrengen van een schoorsteen op te trekken in hergebruikte baksteen.

Omdat de besprekingen tussen de eigenaresse en de gemeente en Rijksdienst met betrekking tot de restauratie en de realisatie van geschikte woningen in het pand vastlopen, loopt het herstel flinke vertraging op. Het proces geraakt daarna in een impasse. Een oplossing wordt gevonden door rond 1975 het pand Paardenmarkt 16-20 (dat werd getaxeerd op 65.000 gulden) te ruilen tegen twee panden in het bezit van de Gemeente Doesburg, te weten het pand Meipoortstraat 61 en Ooipoort 9. Uit een verslag van de gemeentelijke Werkgroep Restauraties van 23 september 1975 blijkt dat uit een gesprek van de heer Van Walsum met de heer Hupkes van de Remonstrantse Gemeente (die in die tijd het erachter gelegen Vicariehuis in gebruik hebben) de Remonstrantse gemeente de woningen zelf wil restaureren. Ook de Remonstrantse gemeente gaat daarbij uit van drie woningen, waarvan architect Heineman een schetsje toont. Het voordeel hiervan is volgens Heineman dat van de

bestaande toestand meer gehandhaafd kan worden en dat in dat geval de woningen niet meer hoeven op te brengen dan 70.000 gulden per woning. Heineman schat in dat zowel in het geval de Remonstrantse gemeente, dan wel dat de Gestichten van Weldadigheid als opdrachtgeefster van de restauratie optreedt, in de kosten van de restauratie een subsidie van 50% haalbaar moet zijn. Hij stelt dat het aan de gemeente is om te beslissen aangaande het aantal woningen en wie als de opdrachtgeefster gaat fungeren.

Bij de achtergevel wil Heineman de aanwezige sporen van de 17de-eeuwse indeling met kruisvensters gebruiken om nieuwe kruisvensters en nieuwe achteruitgangen te maken. De berging van nummer 20 zou moeten komen in een tussenlid dat de in een nieuw bouwdeel met zadeldak onder te brengen bergingen van nr. 16 en 18 met het gebouw verbindt. Omdat in de achtergevel van nummer 16 geen sporen van kruisvensters aanwezig zijn ontwerpt Heineman hier een venster van een jonger type met een 12-ruits schuifraam en een deur met 6-ruits bovenlicht. In de achtergevel van nr. 18 komt een gereconstrueerd kruisvenster en rechts daarnaast een opgeklampte deur, waarboven en waarnaast de sporen van het kruisvenster zichtbaar blijven. In de achtergevel van nr. 20 reconstrueert hij het kruisvenster en wordt de achterdeur opgenomen in het verbindingslid dat ook als berging fungeert.

In het plan kreeg de grootste woning (nr. 20) een andere indeling waarbij de middengang verdween en de deur naar rechts werd verschoven ter plaatse van een venster.

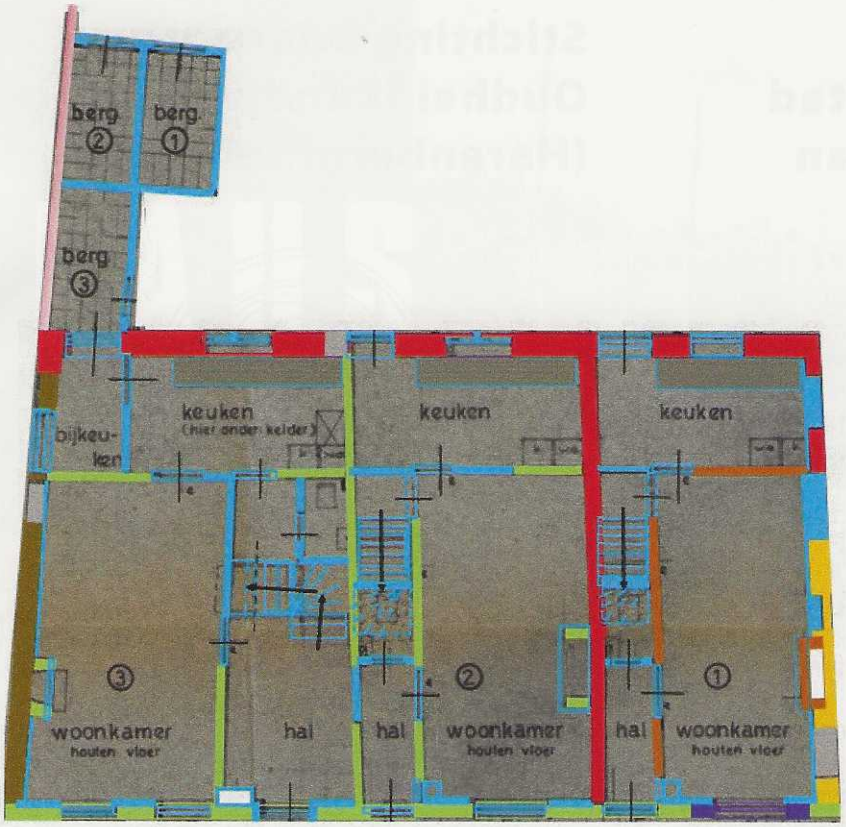
De woning bleef wel iets groter dan nr. 16 en nr. 18 die een identieke opzet en indeling kregen. De gangen van nr. 16 en 18 werden opgedeeld in een hal, toilet en trapopgang daarachter, waarbij de trap naar de verdieping toegankelijk werd vanuit de woonkamer. De trappen van de woningen naar de zolder kwamen dus bij alle woningen op een andere plaats en kregen een bredere opzet met een bovenkwart bij de nummers 16 en 18 lopend over het toilet en bij nr. 20 aansluitend op de brede hal met twee trapdelen onderbroken door een tussenbordes met een doorloop onder het tweede deel van de trap met daarachter rechts het toilet en links de doorgang naar de keuken. De zolders kregen een centrale overloop met douche en gaven toegang tot twee slaapkamers achter en een grote slaapkamer aan de voorzijde. De brandmuren tussen de woningen werden vanaf de zolderverdieping tot op de vliering volledig nieuw opgetrokken. De zijgevel links en de voorgevel kregen isolerende voorzetwanden. Bij de rechter zijgevel is dit alleen op de zolderverdieping getekend. Dit plan wordt in hoofdlijnen ook zo uitgevoerd. Na de restauratie van 1979-80 door de gemeente wordt vastgesteld dat de exploitatie van de woningen moet geschieden door de Gestichten van Weldadigheid.

De grond voor de bergingen en tuintjes achter wordt gekocht van de Remonstrantse gemeente, nadat deze zelf van restauratie van de woningen had afgezien. Voorts wordt een recht van overpad bedongen. Behoudens enkele later uitgevoerde herstelwerken verkeert Paardenmarkt 16-20 nog altijd in de staat die het bij de restauratie van 1979-80 heeft gekregen. De Gestichten van Weldadigheid hebben de drie woningen sinds die tijd verhuurd en beheerd.

Besluit

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het gebouw zijn oorsprong vindt in de late middeleeuwen. Uit die tijd is een deel van de rechter zijgevel met het dichtgemetselde venster overgebleven. Door de herbouw en uitbreiding naar achteren kort na 1650 is het huidige gebouw ontstaan. Er zijn geen aanwijzingen dat het gebouw tijdens de eerste fasen uit zijn geschiedenis in gebruik was als schuur, zoals soms is aangenomen. Ook lijkt het gebouw in die tijd deel te hebben uitgemaakt van het complex van het Vicariehuis en niet van het Hof van Wisch. Het huis is in de loop van de 18de eeuw omgevormd tot een schuur, maar na 1844 worden er twee woningen en een schuur in ondergebracht. Toen is de nu nog aanwezige voorgevel ontstaan. Uiteindelijk wordt het rechterdeel ook een woning en deze opzet met drie huurwoningen wordt bij de restauratie van 1979-80 gecontinueerd. De in ere herstelde kruisvensters in de achtergevel en de fraaie eiken kapconstructie van de imposante hoge kap vormen nog altijd de getuigen van de bouwfase van kort na 1650.

Frank Haans

PAARDENMARKT 16-20 DOESBURG

Plattegrond begane grond: Dateringen

- = 14de eeuw
- = 15de eeuw
- = 1652/53
- = 17de- of 18de eeuw (erfscheiding)
- = 1844
- = 1884
- = Midden 20ste eeuw
- = 1979-80 (restauratie en verbouw)
- = Dichtzetting / datering onbekend

MONUMENTEN ADVIES BUREAU

Plan architect Heineman.

1 https://gestichtendoesburg.nl/geschiedenis-van-de-paardenmarkt. Waarop deze bewering is gebaseerd is niet duidelijk.

2 Een vergelijkbaar steenformaat, zowel de maatvoering van de baksteen als de 10 lagenmaat, is aangetroffen in Gasthuisstraat 6. De kapconstructie is hier door Paul Borghaerts dendrochronologisch gedateerd op 1418-19 (kapjaar hout 1417). Zie: Monumenten Advies Bureau (Frank Haans) rapport Bouwhistorische verkenning Gasthuisstraat 6 Doesburg dd. 20 juli 2023

3 Bij de oude kern van de Baerkenhuizen is eenzelfde steenformaat gemeten van 26-27 x 13 x 6cm, 10 lagen = 76-77cm (gemeten op de verdieping in het achterhuis en in de voorgevel van het voorhuis). De dendrodatering wijst hier op een bouw tussen 1542 en 1545. Vrijwel exact het zelfde formaat treffen we verder aan in huizen die gedateerd worden in de late 15de- of 16de eeuw, waaronder Koepoortstraat 26 en Koepoortstraat 1.

4 Bron: Het Vicariehuis in Doesburg, de bouwgeschiedenis van Paardenmarkt 14 door ARCX buro voor monumentenzorg en cultuurhistorie.

5 Telmerken zijn op het hout ingekraste of (later) uitgehakte merktekens met veelal een Romeinse nummering die werden aangebracht op alle onderdelen van een spant, zodat men bij het in elkaar zetten van de voorbewerkte onderdelen wist welk onderdeel paste in de verbinding van een ander onderdeel. Dus elk onderdeel van bijvoorbeeld spant 2 kreeg een merk met twee streepjes (II) en van spant vier kregen ze vier streepjes of de Romeinse schrijfwijze IV.

6 Uit het dendrochronologische onderzoek uitgevoerd door Paul Borghaerts blijkt dat het eikenhout van de kapjukken op zijn vroegst is gekapt in 1651 en het eikenhout van de daksporen tussen 1650-52 (op zijn laatst in 1652). De bouw van de dakconstructie zal dan met de hoogste waarschijnlijkheid in 1651-52 hebben plaatsgevonden. De datering van deze constructie past goed in het hiervoor geschetste beeld van het gevelwerk met de kruisvensters in de achtergevel. Het huidige casco met kap dateert dus uit de periode kort na 1650. Uit het onderzoek blijkt dat het hout afkomstig moet zijn uit het gebied langs de IJssel en er dus sprake is van lokaal gekapt hout. Zie het rapport van Borghaerts Houtdatering, Dendrochronologisch onderzoek Paardenmarkt 16-20, 6981 AL Doesburg dd. 14-03-2025.

7 De gevel is opgetrokken in handvorm baksteen met een formaat van 22½ x 11 x 5cm, 10 lagen meten 62 cm. Dit steenformaat was gangbaar in de 19de eeuw.

8 Bron: Typeschrift met een bouwgeschiedenis in het restauratiedossier (Secretarie-archief 1936-1990 inv. Nr. 343.2) in het Stadsarchief Doesburg. In de ladenkast bevindt zich een aanvraag uit 20 mei 1924 voor plaatsen garagedeur.

9 Stadsarchief Doesburg, Bouwvergunningen nr. 836-6 (verbouwing woonhuis Paardenmarkt 16 1940).

10 Stadsarchief Secretariearchief 1936-1990 inv. Nr. 343.2 11-9-1969.

Subsidieregeling verbetering binnenstad Doesburg (Anneke van Heekfonds)

Het is alweer een aantal jaren geleden dat onze subsidieregeling voor verbetering van het aanzien van de Doesburgse binnenstad van kracht is geworden. Een legaat van mevrouw Anneke van Heek was voor het bestuur aanleiding om deze regeling in het leven te roepen. De complete regeling kan door leden opgevraagd worden.
Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de regeling.

- Subsidie kan verleend worden aan eigenaren van panden in de binnenstad van Doesburg.
- Men moet lid zijn van de Monumentenvereniging 15 april 1945.
- Het gaat in de regeling om herstel of vernieuwing van gevels, daken, stoepen, stoeppalen, stoephekken, muurtjes en dergelijke, mits het uiteindelijke resultaat bijdraagt aan de verrijking van het beeld van de stad Doesburg en de resultaten vanaf de openbare weg zichtbaar zijn.
- Bouwhistorisch onderzoek komt in principe in aanmerking voor subsidie. Er moet wel een acceptabele reden zijn voor een dergelijk onderzoek dat door een specialist uitgevoerd moet worden.
- De subsidieregeling is niet bedoeld voor regulier onderhoud.
- Het pand moet gelegen zijn binnen het gebied dat is aangewezen als beschermd stadsgezicht.
- Met het treffen van de voorzieningen dient het belang van het stadsgezicht vanwege het karakter en de schoonheid te worden gediend.
- Het verbeteringsplan moet voldoen aan de door het bestuur te stellen welstandseisen. Deze zijn in principe vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan voor de binnenstad.
- De kosten welke gemaakt worden moeten in redelijke verhouding staan tot het resultaat.
- Bij de schriftelijke aanvraag moeten de benodigde bescheiden worden overgelegd, afhankelijk van de aard van het werk. Gevraagd kunnen worden: tekeningen, foto's, een technische omschrijving en een gespecificeerde begroting.
- Een subsidieaanvraag moet voorafgaand aan de uitvoering ingediend worden bij het bestuur.
- Jaarlijks wordt er een budget vastgesteld waarbij voor een aanvraag grenzen zijn gesteld: een drempelbedrag van € 200,-; een subsidie van 30% tot een maximum van € 750,-. Er kan een subsidie verstrekt worden over de totale kosten, maar ook alleen over het materiaal als de eigenaar het werk zelf uitvoert.
- Er wordt geen bijdrage verstrekt als er in het kader van een andere regeling al subsidie komt, ook niet als er sprake is van een verzekeringsuitkering.
  De regeling kan jaarlijks herzien of bijgesteld worden.

Stichting Doesburgs Oudheidkundig Fonds (Harenbergfonds)

In 2017 overleed de historicus en archeoloog Ed Harenberg. Tijdens zijn leven heeft hij zich zeer ingezet om de geschiedenis van Doesburg te onderzoeken en te ontsluiten. Om hier blijvend invulling aan te geven is in 2017 de Stichting Doesburgs Oudheidkundig Fonds, ook wel het Harenbergfonds genoemd, opgericht. De stichting beheert het legaat dat ze van Ed Harenberg heeft ontvangen. Het doel van de stichting is om financiële bijdragen te leveren ter bevordering en ondersteuning van oudheidkundig onderzoek in de breedste zin van het woord, voor Doesburg en omstreken.
De stichting kan bijdragen aan oudheidkundige onderzoeken, conservering en restauratie van objecten, publicaties en tentoonstellingen voor zover deze niet voortkomen uit een verplichting van wets- of overheidswege. Het project moet altijd een toegevoegde waarde hebben voor de historie van Doesburg en omgeving. Een jaarringenonderzoek in een oude kap om te bepalen hoe oud een huis is, een historisch kleurenonderzoek, een conservering van een opgegraven middeleeuwse schoen, de bijdrage in de onderzoekskosten van een student die onderzoek doet naar een Doesburgs archeologisch of historisch thema, het zijn zo wat voorbeelden van zaken die in aanmerking zouden kunnen komen voor een bijdrage van de stichting.
Voor de nadere voorwaarden verwijzen we graag naar de website van de stichting: www.harenbergfonds.nl
Daar is ook het contactformulier te vinden om tot een aanvraag te komen.

Het stichtingsbestuur bestaat uit:
- Michel Groothedde (voorzitter)
- Jeroen Bouwmeester (vicevoorzitter)
- Marinus Lenselink (secretaris)
- Carel Rensing (penningmeester)
- Nina Herweijer (bestuurslid)

CLAUS

Bouw voormalig wijkgebouw Meipoortstraat

Huidige werkplaats Didamseweg

Claus bouwt al meer dan honderd jaar in Doesburg en omstreken.

clausdoesburg.nl
(0313) 472 475

Bouw kantoor Gieterij Doesburg

